

11-13

מדינת ישראל

משרד הממשלה

משרד

המספאים

מס' תיק

התיישבות

סבי ישובים

8/90 - 8/91

שם תיק: לשכות השרים ליבאי ומרידור - התיישבות

מזהה פיזי: ג-14/7660

מזהה פריט: 000mye

כתובת 3-9-11-107-2

תאריך הדפסה 11/12/2017

מחלקה

לשכת המספאים

משרד הממשלה

מס' תיק מקורי

11-13

788 + זמן זה - החאמס 3 אריות בנת לחם - ספיש / והנגאו-קליא זמ
פליא (המלק) (המלק)

מדינת ישראל

משרד המשפטים

מס' מס' 25-08-1991
מס' 31116
מס' 119.91
מס' 283

ירושלים, י' באלול תשנ"א
20 באוגוסט 1991

מספרנו: 112/91/15

אוסקה

אל: גב' אסתר סלוחובסקי, כאן

הנדון: מלון שבע הקשתות (לשעבר אינטרקונטיננטל) בהר הזיתים
סמך: מכתב מס' 30189 מיום 30.7.91

השר ביקש ממני לא לגלות לאפוטרופוס לנכסי נפקדים שהוא פנה אל ראש הממשלה, ולכן לא גיליתי זאת לאפוטרופוס. מאידך אמרתי לשר המשפטים שאני מכינה תשובה ביחד עם האפוטרופוס לנכסי נפקדים וגם שנתתי לו צלום הפניה.

אם השר משנה עתה את הנחיתו אלי ומבקש שכן אודיע לאפוטרופוס על שיחתו של השר עם ראש הממשלה - כמובן אודיע לאפוטרופוס. אנא הודיעיני.

לפי בקשת השר לא נתתי חוות דעת שאפשר לשנות את מעמד המלון או לשנותו למרכז קליטה או לדבר אחר, אלא רק התיחסות למכתבו של מר פריג', שכן השר צריך לכתוב לו תשובה. לא הבנתי מן השר שהוא רצה להשאיר את פניתו של מר פריג' אליו ללא תשובה.

אם השר רוצה שאכתב חוות דעת האם אפשר לשנות את המלון למרכז קליטה או למכור את הבנין או לעשות שינוי יעוד אחר - אכין חוות דעת אך אראה אותה לשר מראש. חשבתי שחשך רוצה שלא אכין חוות דעת כזאת, לאור הדברים שאמר לי בשיחות הטלפון, ולכן לא הכנתי.

בברכת שנה טובה,

פליאה אלבק
מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

ירושלים, י"ט באב התשנ"א
30 ביולי 1991

(30189)

223

א ל : עו"ד פליאה אלבק, מנהלת המחלקה האזרחית

הנדון : מלון שבע הקשתות (לשעבר אינטרקונטיננטל) בהר הזיתים

למכתבך, מיום 26.7.91 (שמספרו 112/91/15), מבקש השר לחזור על ההנחיות של ראש הממשלה ושר המשפטים, כפי שנמסרו לך בעבר:

לא ייעשה כל שינוי הנוגע למלון שבע הקשתות, בלי ידיעת ראש הממשלה ושר המשפטים.

מכיון שהעברת העתק ממכתבך גם למר שקרג'י, האפוטרופוס לנכסי נפקדים, אבקש להביא הנחיה זו גם לידיעתו.

רצ"ב העתק תרשומות שנעשו בעקבות שיחותיך עם שר המשפטים ב-1.6.91 וב-12.6.91.

בכבוד רב,

אסתר סלובסקי
עוזרת לשר

אס/מס

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ירושלים, ט"ו באב תשנ"א
26 ביולי 1991

מספרנו: 112/91/15

אל: שר המשפטים ✓

הנדון: מלון שבע הקשתות (לשעבר אינטרקונטיננטל) בהר הזיתים

להלן הערותי למכתבו של מר אליאס פריג', ראש עיריית בית לחם, אליך מיום 31.5.91 בנדון:

מר פריג' כותב שהמלון נבנה על ידי הירדנים לפני שלושים שנים, והוא בבעלות משפחת המלוכה הירדנית שהיא בעלת 98% ממניותיו ושהקרקע שעליה המלון היא בבעלות הוקף המוסלמי. דברים אלה אינם מדויקים. המלון נבנה באמצע שנות הששים על ידי החברה הממשלתית לתיירות של מדינת ירדן, לאחר שהקרקע שעליה בנוי המלון הופקעה בשנת 1962 על ידי השלטונות הירדנים בהליכים של הפקעה לפי החוק הירדני בדבר רכישת מקרקעין לצרכי ציבור. מטרת ההפקעה היתה בניית מלון. במסגרת ההפקעות עבור הקמת המלון הופקעה קרקע שבבעלות וקף אלזויה אלאסעדיה וכן הופקעה קרקע לצרכי גישה מתוך החלקות שבבעלות יהודית בבית הקברות בהר הזיתים. אשר לקרקע של וקף אלזויה, הגשה בקשה בשנת 1961 לרישום ראשון של הקרקע בשם אותו וקף, הוגשו התנגדויות ולבסוף למרות התנגדות שכנים ומחזיקים נפסק שהבעלות ערב ההפקעה - לצורך תשלום הפיצויים - היתה של וקף אלזויה אלסעדיה. אין טענה שוקף אלזויה שייך למשפחת המלוכה הירדנית או קשור אליה, או שהוא הוקף המוסלמי. לעומת זאת יש טענה עובדתית שאין חולק עליה שהמלון גובל בשני צדדים לכל ארכם עם אדמות היהודים ושלצורך הקמתו הפקיעו גם חלק מאדמת בית הקברות היהודי. מר פריג' כותב אמנם שיש אישור שהמלון אינו בנוי על אדמת בית הקברות היהודי, אך למרות דברי מר פריג' המלון מתקיים כתוצאה מכך שלכביש הגישה אליו הפקיעו חלק מבית הקברות היהודי, וגם לאחר ההפקעה הוא מוקף בבית הקברות היהודי לפחות משני צדדים וצדו הרביעי הוא אדמת מנזר נוצרי.

אם כוונת מר פריג' היתה לכך שהחברה שקבלה את השכירות מן הממשלה הירדנית לצורך הקמת המלון היא בבעלות משפחת המלוכה הירדנית - הרי גם זה לא מדויק, שכן החברה היא חברה ממשלתית ירדנית, מניותיה בבעלות הממשלה הירדנית, ופקידי ממשלה חתמו בשמה על ההסכם לשכור את הקרקע לצורך הקמת המלון.

מר פריג' כותב שממשלת ישראל לא שינתה את מצב המלון 24 שנים מתוך כבוד למשפחת המלוכה הירדנית. גם בכך לא דייק. החברה הממשלתית הירדנית עצמה התקשרה עם חברה בינלאומית ונתנה לה את המלון בחוזה לניהול, חברת אינטרקונטיננטל, אשר המשיכה בניהול המלון תחילה בתוקף החוזה עם החברה הממשלתית הירדנית שהיה לעשר שנים, לאחר מכן עשר שנים נוספות מכח חוזה עם הרשויות הישראליות. שכן מאחר שהחברה שהתקשרה עם חברת אינטרקונטיננטל, דהיינו מי שהשכירה לאינטרקונטיננטל, היא שכרה ממשלת ירדן, היא חברה ממשלתית ירדנית - מצא האפוטרופוס לנכסי נפקדים שהחברה השוכרת והמשכירה נפקדת, ולפיכך המלון מנוהל על ידו כנכס נפקד למרות שהבעלות בקרקע היא של המדינה מכח ההפקעה הירדנית והנכס עצמו אינו נפקד אלא הוא רכוש המדינה, ורק השכירות שלו היא נכס נפקד ומנוהלת על ידי נציגי האפוטרופוס שהאריכו מטעמו את חוזה הניהול לחברת אינטרקונטיננטל.

לפני כחמש שנים הסתיים עשור שני של ניהול המלון על ידי חברת אינטרקונטיננטל והיא לא ביקשה לחדש את החוזה שלה, ואז נעשה מכרז בינלאומי על ידי פקידי ושליחי משרד האוצר שהוסמכו לכך מטעם האפוטרופוס לנכסי נפקדים. למכרז נגשה גם חברה מקומית ירדנית - מזרח ירושלמית, ונציגי האפוטרופוס פסלו אותה מראש בשל כך שהמלון צריך להתנהל ברמה בינלאומית על ידי חברה בינלאומית - על כך עתרה החברה לבג"צ (חברת מלון ריץ מזרח ירושלים בע"מ נגד האפוטרופוס לנכסי נפקדים, בג"צ 343/89) ועתירה נדחתה. אך העיכוב שנגרם הביא לכך שבינתים התברר שבתקופת האינתיפאדה כל המלוונות במזרח ירושלים סבלו הפסדים גדולים, ולכן לא נמצאה חברה זרה שרצתה לקבל את ניהול המלון. לפיכך מנהל האפוטרופוס לנכסי נפקדים בעצמו את המלון, עם צוות העובדים שרובו עבד שם בימי חברת אינטרקונטיננטל, וכמובן שעל הניהול ממונים נציגי האפוטרופוס לנכסי נפקדים ממשרד האוצר.

בפועל המלון כמעט ריק בגלל האינתיפאדה והוא משכיר את חדריו במחירים נמוכים ביותר למרות שהוא בנוי ומיועד להיות מלון חמישה כוכבים.

מר פריג' כותב עוד שהמלון מעסיק 130 עובדים ערבים ויש ענין הדדי לשמור בו את הסטטוס קוו. כאמור העובדים מועסקים כיום על ידי האפוטרופוס לנכסי נפקדים והיו שם 80 עובדים. בשל תנאי האינתיפאדה וחוסר תפוסה במלון - הוצאו מתחילת השנה לחופשה ללא תשלום 50 מתוך 80 עובדי המלון, כך שכיום מספק המלון עבודה רק ל-30 ולא ל-130 עובדים. כל זאת כיון שכאמור הסטטוס קוו הופר לחלוטין על ידי האינתיפאדה שגרמה לכך שלא ניתן היה לחדש את ניהול המלון על ידי חברה בינלאומית וברמת חמישה כוכבים.

כיום הדבר היחיד שנשאר מן הסטטוס קוו הוא שהמלון מוקף אדמות בית הקברות היהודי, שהכביש לבית הקברות ולמלון הוא אותו כביש ושהמלון נמצא בפתח בית הקברות היהודי ועוברים דרכו כשהולכים לקבור מתים יהודים ולהספיד להם. אך אפילו כבודם של המתים כבר לא נשמר, שכן היו לאחורונה מספר מקרים של חילול מצבות יהודיות בבית קברות זה במסגרת פעילות ערבית עוינת.

כל המידע דלעיל שאוב מתיקי האפוטרופוס לנכסי נפקדים ותיקי רשם המקרקעין ירושלים ותיק פרקליטות המדינה של בג"צ חברת מלוונות ריץ ומפרסום ההפקעות בעתון הרשמי הירדני. אם נצליח למצוא חומר היסטורי נוסף, כגון המפות מזמן המנדט שלפיהן נרשמו החלקות שבבעלות יהודית - יתכן שיהיה מה להוסיף, אך בודאי לא לגרוע מן האמור לעיל.

הייתי מציעה לענות למר פריג' שהמלון אינו ולא היה אף פעם בבעלות משפחת המלוכה הירדנית, ושהוא נבנה על ידי חברה ממשלתית ירדנית על קרקע שהופקעה על ידי הממשלה הירדנית, ושלשם הקמתו הפקיעה הממשלה גם מאדמות בית הקברות היהודי, ובכלל הקמתו בהפקעה במרכז ההר של בית הקברות היהודי מייעדת אותו באופן טבעי לשימוש יהודי, ואם נוהל עשרות שנים על ידי רשויות מדינת ישראל כבית מלון היה זה כיון שלשם כך נבנה, ונוהל זה שהחל מטעם חברה ממשלתית ירדנית היה רווחי וכלכלי, אך לצערנו אין הוא יכול לשמש ליעודו כיון שבגלל מהומות ופעולות חבלה ערביות במזרח ירושלים, ואפילו חבלות חוזרות ונשנות בתוך בית הקברות היהודי - הרי שאין תיירים המבקשים להתארח בו, ולפיכך יש להשתמש בו למטרה אחרת לפחות לתקופה עד שתתיימנה פעולות האיבה בארץ אשר כלנו מצטערים עליהן.

ב ב ר כ ה ,

פליאה אלבק
מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

העתק: האפוטרופוס לנכסי נפקדים

233

STATE OF ISRAEL

The Minister of Justice

שר המשפטים

Jerusalem,
June 27, 1991

Mr. Elias M. Freij
Mayor of Bethlehem
Bethlehem Municipality
P.O. Box 48
Bethlehem

Dear Mr. Freij,

Thank you for your letter of May 31st regarding the hotel on the Mount of Olives.

I understand the sensitivity and the importance you attach to this matter. Let me assure you that I am looking into the matter in detail.

Please feel free to contact me again whenever you feel it can benefit our mutual interest in good human relations.

Sincerely,

A handwritten signature in dark ink, appearing to be "Dan Meridor".

Dan Meridor

מזכירות הממשלה

ירושלים, ד' בתמוז התשנ"א
16 ביוני 1991

אל : מר י. חודעי, שר האוצר

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: מלון "אינטרקונטיננטל" בהר הצופים

אני מתייחס למכתבו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק מיום 14 דנא, המדבר בעדו, על נספחיו (מכתב ראש עיריית בית לחם מיום 31.5.91 ומכתב החברה קדישא קהילת ירושלים מיום ה' באלול התשכ"ז (10.9.67)). העתק המכתב נשלח אליך; הוא לוט שוב לנוחותך.

בהתאם למכתב מר פריג'י, מצוי המלון בניהול האוצר (האפורוסט?).

אודה על התייחסותך.

בברכה,

אליקים רובינשטיין

העתק: ראש הממשלה

שר המשפטים
שר התיירות
ראש העיר ירושלים

(למען הסדר הטוב לוט גם העתק מכתבי
(מ-9 דנא לראש העיר ונספחו, לידיעתכם,
(אמנם, כאן אין המדובר במקום קדוש.

מספר	27672
תאריך	30.10
לשכת	
דואר	
מספר	
תאריך	
מספר	
תאריך	

אליקים רובינשטיין

ראש העיריה
 رئيس البلدية
 MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים - בתמוז תשנ"א
 משרד החשפ"ט יו"ר 14 ביוני 1991
 לשכת השר מש' - 409

דואר נר 1
 18-06-1991
 27599

אסתר

לכבוד
 מר אליקים רובנשטיין
 מזכיר הממשלה
 ירושלים

לאליקים רובנשטיין ברכות,

ראשית ברצוני להביע את הערכתי לדרך התייחסותך וטיפולך בפנייתי אליך בנושא מוסדות הדת הלא יהודיים בירושלים.

בשבועות האחרונים נפוצות שמועות ואף הופיעו ידיעות באמצעי התקשורת, על כוונה של גורמים דתיים יהודיים לרכוש/לקבל את מלון אינטרקונטיננטל בהר הזיתים ולמקם במקום מוסד/ישיבה. בין היתר קיבלתי את מכתבו של אליאס פרג' המביע דאגה מכוונה זו (צלום המכתב מצורף).

השמועות כשלעצמן יוצרות מתח ודאגה בקרב תושביה הערביים של העיר.

מכיוון שהבעלות על המלון נמצאת כיום בידי הממשלה - אני מבקש למנוע כל החלטה שתשנה את מעמדו של המלון ושינוי יעוד הפעלתו ממלון לכל מטרה אחרת. למלון אינטרקונטיננטל תפקיד חשוב במערך התיירות בעיר, ואנו מקוים שהתיירות לעיר תתאושש ובכך ישופר גם מצבו של המלון.

מבחינת חוקי התכנון והבניה, עידית ירושלים תתנגד בכל תוקף לשינוי היעוד של המגרש עליו עומד המלון, לכל צורך אחר מלבד מלון.

בהמשך לשיחתך עם ראש הממשלה אני מקוה שתצא הודעה רשמית שאין בכוונת הממשלה לשנות את הסטטוס של המלון ובהודעה כזו למנוע מתח וחשש מיותרים בירושלים.

אליקים רובנשטיין
 סדי קולק

העתק: מר דן מרידור - שר המשפטים
 מר יצחק מודעי - שר האוצר
 מר גדעון פת - שר התיירות

ראש העיריה
 رئيس البلدية
 MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, ב' בתמוז תשנ"א
 14 ביוני 1991
 מס' - 409

לכבוד
 מר אליקים רובנשטיין
 מזכיר הממשלה
י ר ו ש ל י מ

לאליקים רובנשטיין ברכות,

ראשית ברצוני להביע את הערכתי לדוד התייחסותך וטיפולך בפנייתי אליך בנושא מוסדות הדת הלא יהודיים בירושלים.

בשבועות האחרונים נפוצות שמועות ואף הופיעו ידיעות באמצעי התקשורת, על כוונה של גורמים דתיים יהודיים לרכוש/לקבל את מלון אינטרקונטיננטל בהר הזיתים ולמקם במקום מוסד/ישיבה. בין היתר קיבלתי את מכתבו של אליאס פרג' המביע דאגה מכוונה זו (צלום המכתב מצורף).

השמועות כשלעצמן יוצרות מתח ודאגה בקרב תושביה הערביים של העיר.

מכיוון שהבעלות על המלון נמצאת כיום בידי הממשלה - אני מבקש למנוע כל החלטה שתשנה את מעמדו של המלון ושינוי יעוד הפעלתו ממלון לכל מטרה אחרת. למלון אינטרקונטיננטל תפקיד חשוב במערך התיירות בעיר, ואנו מקוים שהתיירות לעיר תתאושש ובכך ישופר גם מצבו של המלון.

מבחינת חוקי התכנון והבניה, עיריית ירושלים תתנגד בכל תוקף לשינוי היעוד של המגרש עליו עומד המלון, לכל צורך אחר מלבד מלון.

בהמשך לשיחתי עם ראש הממשלה אני מקווה שתצא הודעה רשמית שאין בכוונת הממשלה לשנות את הסטטוס של המלון ובהודעה כזו למנוע מתח וחשש מיותרים בירושלים.

 שמואל קולק
 סגן

העתק: מר דן מרידור - שר המשפטים
 מר יצחק מודעי - שר האוצר
 מר גדעון פת - שר התיירות

BETHLEHEM MUNICIPALITY

Telephone : 741323, 741324, 741325

P. O. Box 48 — Bethlehem

بلدية بيت لحم

تلفون: ٧٤١٣٢٥، ٧٤١٣٢٤، ٧٤١٣٢٣

صندوق البريد ٤٨ - بيت لحم

Ref. _____

Date May 31, 1991

الإشارة _____

التاريخ _____

His Worship
Mayor Teddy Kollek
Mayor of Jerusalem
Jerusalem

Dear Mr. Kollek

I wish to submit to your kind consideration the future status of the 7 Arches hotel located on the Mount of Olives.

I have been given to understand that there are plans to have the hotel closed and its present status to be changed and converted for a religious school.

The hotel is located on the Mount of Olives and has been built by the Jordanians 30 years ago. After June 1967, the hotel was under the jurisdiction of the Ministry of Finance in Israel. The Ministry supervises the operations of the hotel since 1967.

The hotel is owned by the Jordanian Royal family and owns 98% of its shares.

I do believe that the Israeli Government, out of respect for the Hashemite Royal family, kept the status of the hotel not changed for the last 24 years.

The Burial Society - Jerusalem Jewish Community in its letter dated Sept. 10th, 1967, clearly stated that the hotel does not stand on land which has been used as a cemetery. Copy of this letter marked Appendix "A" is enclosed.

The land is owned by the Islamic Wakf Department.

This hotel is a land mark on the Mount of Olives and provides employment for about 130 Arab employees.

.../2

BETHLEHEM MUNICIPALITY

Telephone: 741323, 741324, 741325

P. O. Box 48 — Bethlehem

بلدية بيت لحم

ون: ٧٤١٣٢٥, ٧٤١٣٢٤, ٧٤١٣٢٣
سندوق البريد ٤٨ - بيت لحم

Ref. _____

Date May 31, 1991

الإشارة

التاريخ

- 2 -

I believe that it is in the mutual interest of all parties concerned to preserve the present status quo and to allow the hotel to continue functioning normally.

The present situation requires full understanding of the complexity of the situation by all concerned.

I am greatly interested to see the bridges of confidence remain functioning.

The Israeli policy regarding this hotel during the past 24 years is to be highly commended.

There is a great need to preserve the character and functions of this hotel on the Mount of Olives. It will help attract pilgrims to the Holy City.

Any steps to close the hotel will increase tension and will have serious negative repercussions.

I am taking this initiative in the best interests of all parties concerned.

With best regards.

Sincerely yours,

Elias M. Freij
Mayor of Bethlehem

5/10

1111111111
Blachar Street
Corner Jaffa Road

DB
1/

Telegr. Addr.:
Dvshkhu, Jerusalem Israel

חברה קדישא גחש"א
קהל ירושלים
BURIAL SOCIETY
Jerusalem Jewish Community

מס' תעודת זהות
מס' תעודת זהות
מס' תעודת זהות
מס' תעודת זהות

Jerusalem 10.9.1967 ה' באבול תשכ"ז

To the Management,
Hotel Inter-Continental,
Mount of Olives,
Jerusalem.

לכבוד
הנהלת מלון אינטרקונטיננטל
בתי-החיים
ירושלים

Dear Sirs,

This is to confirm
that we have visited the
area on which your hotel
is situated. We have examined
the maps of our cemetery which
borders your hotel property,
and to the best of our know-
ledge, the hotel does not
stand on land which has
been used as a cemetery.

הננו לאשר בזה כי בקרנו את שטח בית
המלון שלכם לאור המאורח המתיחסות לבית"ק
שלנו הנוביל לבנין המלון, ומצאנו כי בנין
המלון שלכם איננו עומד, לפי מישב ידיעותינו,
על חלק ששטח כבית קברות.

Israel Barzakai

ישראל בר-זכאי
מנהל

Israel Bar-Zakkai,
Manager

ה'תשל"ג

12.6.91

במלון בהר הזיתים

פאולה מוניעתי סלפונה, במעלה אפק -
אדוניך בורה, כי במלון מילא מיני חברה
שחברה את הקניין.

במזכה נמללה ^{המזכרים} ~~המאשרת~~ הירצונה
להקניין - ^{במלון} אדוני במלכה ביונתן .

אין זכר אמנות המלוכה.

חברי לקחה שליו מקלה על פעולה בסנין
המלון (בלעדי אומרים, כמקון יקטה, מרוב קליה
ו כ"ל) בלי לקבל הסמכה ^{המאשרת} הירצונה.
חברי, על בקשה רעה שהמלך ייסגו כפי
שקלו .

~~פאולה~~ פאולה אמרה לו להנחיה, לא נאמרו רובים
לא נכסי נכסיהם (שקדתי) כי לא יבא בלא
חלל כמא שלפתי. אמנם, והוא לא גמל
חלל כמא כמלך בא אהובא לה בסנין, בקני קיפא רבן

ל/א

ירושלים, כ"ז בסיון תשנ"א
9 ביוני 1991

אל : מר י. מודעי, שר האוצר
מר ד. מילוא, שר המשטרה
מר מ. קצב, שר החינוך
הרב מ. פרוש, סגן שר העבודה והרווחה

מאת: מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: מוסדות דת לא-יהודיים בירושלים

בפגישה בין ראש הממשלה לראש העיר ירושלים זה לא כבר, העלה מר קולק את נושא כיבודם של מקומות קדושים ומוסדות דת של בני הדתות הלא-יהודיות. ראש הממשלה ציין, כי מדיניות ישראל בנושא בדורה ביותר, ועניינה הקפדה מלאה על כיבודם של מקומות קדושים ומוסדות דת כאלה.

למותר לציין, כי גישה זו, המובנת מאליה, עמדה בבסיס מדיניות ישראל לאורך כל השנים, וככל שהדבר נוגע למקומות קדושים היא תואמת את רוחו של סעיף 3 לחוק יסוד: בירת ישראל שזה לשונו: "המקומות הקדושים יהיו שמורים מפני חילול וכל פגיעה אחרת ומפני כל דבר העלול לפגוע בחופש הגישה של בני הדתות של המקומות המקודשים להם או בדגשותיהם כלפי אותם המקומות".

ראש העיר שלח עתה אל ראש הממשלה את המכתב הלוט, המדבר בעדו. נודה על תשומת לבכם ועל הזיחוסותכם לפי הצורך, מתוך מגמה להגשים את מדיניות הממשלה בתוך היחוש המשימות האנויות המוטלות על המשרדים, וכמובן במסגרת החוק. על-ידי כך גם יימנעו עילות לחקיפה ללא צורך של מדינת ישראל במישור הבינלאומי. אנא תנו דעתכם לאמור.

בכר כה,

אליקים דובינשטיין

העתק: ראש הממשלה

מר ד. לוי, סגן רה"מ ושר החוק
פרופ' א. שאקי, האשר לענייני דתות
מר ט. קולק, ראש העיר ירושלים
מר א. ורדיגר, סגן האשר לענייני ירושלים

ראש העיריה
 رئيس البلدية
 MAYOR OF JERUSALEM

ירושלים, יח' בסיון תשנ"א
 31 במאי 1991
 מס' - 373

לכבוד
 מר אליקים רובנשטיין
 מזכיר הממשלה
 ירושלים

לאליקים רובנשטיין ברכות.

בהמשך לשיחתי עם ראש הממשלה, בה היית נוכח, אני רוצה להעביר באמצעותך מספר דוגמאות והערות על פגיעה במוסדות דת בעיר.

ב- 14.5.91 נזרקו בקבוקי תבערה מגג הקומפלקס הפרנציסקני בעיר העתיקה

(קומפלקס הכולל כנסיה, מנזר מגורי כמרים, משרדים ובתי מלאכה). המשטרה שחקרה את התקרית הגיעה למסקנה כי זורקי הבקבוקים הגיעו לגג ללא ידיעת אנשי המקום ולאנשי הכנסיה אין כל קשר למקרה.

עם זאת, יום לאחר התקרית התקיימה הפגנה של אנשי תנועת "כך" אליה הוזמנו גם אנשי תקשורת - שבה הואשמו אנשי הכנסיה הפרנציסקנית בעזרה לאש"פ והוצג צלב קרס בשילוב עם הצלב הנוצרי.

הובערו צמיגי חמש מכוניות שחנו ליד המנזר, צוירו כתובות נאצה על דלת הכנסיה, ידיעות על התקרית הופיעו בכל התקשורת בארץ ובעולם.

חשוב לציין כי המסדר הפרנציסקני והינומד בראשו ידידותיים כלפי ישראל.

עד כאן תאורו של המקרה האחרון, אולם תקופה ארוכה מצטברות אצלנו טענות של אנשי הכנסיה בירושלים סביב הנושאים הבאים.

בחדשים האחרונים היו מקרים בהם פרצו פקידי רשויות ממשלתיות ע"י הפעלת כוחות משטרה אל תוך מוסדות נוצריים בעניינים שונים:

א. פקידי הוצאה לפועל - לגבי חובו כביכול למס הכנסה (הכנסיות הנוצריות פטורות מתשלום מס הכנסה).

ב. אנשי שרות התעסוקה - הפעלת כח משטרת ע"מ לבדוק אישורי העסקת עובדים וכל זאת ביום א'.

הפעלת כח משטרה כעזר לאנשי הושויות בביצוע משימות גביה או פיקוח, במוסדות דת נוצריים, פטולה מעיקרה. מן הראוי היה שהושויות המעונינות יתאמו בדיקה מכל סוג, עם האחראים לקשרים עם הכנסיות הנוצריות במשרד הדתות או בעיריה וע"י כך למנוע נזק ביחסים עמם וצורך להתנצל על ביקורי שווא.

שני נושאים במכלול היחסים עם מוסדות הדת הנוצריים, שהטיפול בהם נמשך כבר תקופה ארוכה, ללא פתרון מניח את הדעת, מעיב את מערכת היחסים עימם. הנושא האחד - פטור ממכסים והשני יחס כלתי נאות בשדה התעופה. בהתאם למדיניות הממשלה כל הטובין המיובאים מחו"ל ע"י הכנסיות לצרכי פולחן ודת פטורים ממכס.

משרד הדתות ממונה על החזרת הסכומים אותם המכס גובה ולשם כך מקבל משרד הדתות הקצבה מיוחדת ממשרד האוצר. נושא ההוזרים לא מוכסה מידי שנה ושנה ומשרד הדתות נשאר חייב לכנסיות השונות.

למרות שיחות חוזרות ונשנות עם האחראים על הבטחון בשדה התעופה - הבדיקות והחקירות אותן עובדים אנשי הכמורה, לעיתים הן משפילות ובמקרים רבים גורמות לעיכובים שלא לצורך. אומנם תקופה מסוימת היה שיפור מה, אך לאחרונה מתקבלות שוב תלונות על יחס משפיל וביזוי אנשי דת נוצריים.

מעל הנושאים שהוזכרו לעיל, עדין מרחפת פרשת ההוטפיס היווני ברובע הנוצרי, שרישומו על יחסים עם הנוצרים ניכר עדין ואנו עתידים לטבול מכך עוד תקופה ארוכה. הארוע נחרט בקרב חוגים נוצרים רחבים, כפגיעה קשה בנוצרים בירושלים.

כל הנקודות שהזכרתי במכתבי יוצרות תחושה קשה בקרב אנשי הכנסיות הנוצריות בעיר, של הפרת רוח הסטטוס קוו כמי שהובטח לראשי הדתות בעיר עוד בשנת 1967, חוץ שאנו "מצליחים" במעשים אלה לקרב ולאחד את עמדת הכנסיות עם הלאומנות הערבית.

זה זמן רב שאני מתריע על הנקודות שהעלתי ואני עוסק בזה כבר למעלה מ-20 שנה. אני כותב מכתב זה מתוך תחושת אכזבה מחוסר הטיפול וההתייחסות לנקודות אלה. יש לי הרושם שאנו מתייחסים בקלות דעת למקרים כגון אלה וזו היתה התחושה גם בשיחתי האחרונה עם ראש הממשלה. בבוא היום כאשר נגיע לדיון רציני על עתידה של העיר, נושאים אלה יתנקמו בנו ונוכל להאשים רק את עצמנו.

ב ב ז כ ה
טדי קולק

ב. 6. 13 / הודעה עם סלחיה
הודעה מ אמר בארנה (אליה) /
הודעה תפקוד מ' דמי (ולר) /
P. O. Box 48 — Bethlehem

BETHLEHEM MUNICIPALITY

Telephone: 741323, 741324, 741325

بلدية بيت لحم

تلفون: ٧٤١٣٢٥, ٧٤١٣٢٤, ٧٤١٣٢٣

صندوق البريد ٤٨ - بيت لحم

Ref. _____

Date May 31, 1991

..... الاشارة

..... التاريخ

His Excellency
Mr. Dan Merridor
Minister of Justice
Jerusalem

Dear Mr. Merridor

I wish to submit to your kind consideration the future status of the 7 Arches hotel located on the Mount of Olives.

I have been given to understand that there are plans to have the hotel closed and its present status to be changed and converted for a religious school.

The hotel is located on the Mount of Olives and has been built by the Jordanians 30 years ago. After June 1967, the hotel was under the jurisdiction of the Ministry of Finance in Israel. The Ministry supervises the operations of the hotel since 1967.

The hotel is owned by the Jordanian Royal family and owns 98% of its shares.

I do believe that the Israeli Government, out of respect for the Hashemite Royal family, kept the status of the hotel not changed for the last 24 years.

The Burial Society-Jerusalem Jewish Community in its letter dated Sept. 10th, 1967 clearly stated that the hotel does not stand on land which has been used as a cemetery. Copy of this letter marked Appendix "A" is enclosed.

The land is owned by the Islamic Wakf Department.

This hotel is a land mark on the Mount of Olives and provides employment for about 130 Arab employees.

I believe that it is in the mutual interest of all parties concerned to preserve the present status quo and to allow the hotel to continue functioning normally.

BETHLEHEM MUNICIPALITY

Telephone : 741323, 741324, 741325

P. O. Box 48 — Bethlehem

بلدية بيت لحم

تلفون: ٧٤١٣٢٥ ، ٧٤١٣٢٤ ، ٧٤١٣٢٣

صندوق البريد ٤٨ — بيت لحم

Ref. _____

Date May 31, 1991

الإشارة _____

التاريخ _____

- 2 -

To the Mayor

The present situation requires full understanding of the complexity of the situation by all concerned.

I am greatly interested to see the bridges of confidence remain functioning.

The Israeli policy regarding this hotel during the past 24 years is to be highly commended.

There is a great need to preserve the character and functions of this hotel on the Mount of Olives. It will help attract pilgrims to the Holy City.

Any steps to close the hotel will increase tension and will have serious negative repercussions.

I am taking this initiative in the best interests of all parties concerned.

With best regards.

Sincerely yours,

Elias M. Freij
Mayor of Bethlehem

"A"

Office
Blachar Street
Corner Jaffa Road

חברה קדישא גחש"א
קהלת ירושלים
BURIAL SOCIETY
Jerusalem Jewish Community

המשרד
רחוב בליכר סניף רח' יא

DB
1/

ת.ד. 868 פ.ס.ח.
טלפון 2346 פ"ח

Telegr. Addr.,
Qeehshu, Jerusalem Israel

למברקים
גחש"א, ירושלים

Jerusalem 10.9.1967 ה' באלול תשכ"ז

To the Management,
Hotel Inter-Continental,
Mount of Olives,
Jerusalem.

לכבוד
חנהלה מלון אינטרקונטיננטל
בחר-הזיתים
ירושלים

Dear Sirs,

א.ג.א

This is to confirm
that we have visited the
area on which your hotel
is situated. We have examined
the maps of our cemetery which
borders your hotel property,
and to the best of our know-
ledge, the hotel does not
stand on land which has
been used as a cemetery.

תננו לאשר בזה כי בקרנו את שטח בית
המלון שלכם לאור המפות המתיחסות לבית"ק
שלנו הנובול לבנין המלון, ומצאנו כי בנין
המלון שלכם איננו עומד, לפי מיטב ידיעותינו,
על הקרקע ששמה כבית קברות.

(Handwritten signature)

ישראל בר-זכאי
מנהל

Israel Barzakai

Israel Bar-Zakai,
Manager

- מ ש ר ד ה מ ש פ ט י ס -

לשכת השר

פ ר ו ט ו ק ו ל

מספר דיון: 303

תאריך הפקה: 21/06/91

דיון מיום: 13/06/91

בנושא:

מלון שבע הקשתות - אינטרקונטיננטל

הדיון התקיים בשיתוף טלפון בין השר ובין פליאה אלבק

בהשתתפות ה"ה הבאים:

11.6.91

דן מוסר לפליאה ששוחח אמש עם רוהמ"ש לגבי מלון שבע הקשתות -
אינטרקונטיננטל -

רוה"מ הורה לא לשנות דבר בענין המלון, להשאירו כמלון, ולא למסור
אותו לאחרים, בין אם עבור ישיבה ובין אם עבור מרכז קליטה.

השר אמר לפליאה, שמאתר שסקרג'י (הממונה על נכסי נפקדים במשרד
האוצר) כפוף לה ביעוץ משפטי, עליה להנחות אותו לא לשנות דבר בענין
המלון.

השר ביקש שלא יוודע לשקרג'י, ו/או לאחרים שזו בקשתו של רוה"מ.

12.6.91

המלון בחר הזיתים

פליאה מודיעתני טלפונית, בתשובה לבקשתי לערוך בירור, כי המלון מנוהל בידי חברה שחכרה את הקרקע.

החברה נמצאת בבעלות המדינה/הממשלה הירדנית והקרקע - בבעלות אוצר הממלכה הירדנית.

אין זכר למשפחת המלוכה.

חזרתי ובקשתי שלא תעשה כל פעולה בענין המלון (העברתו לאחרים, כגון ישיבה, מרכז קליטה וכו') בלי לקבל הסכמת הדרג המדיני.
חזרתי על בקשת רוח"מ שהמצב יישאר כפי שהוא.

פליאה אמרה לי שהודיעה לאפוטרופוס על נכסי נפקדים (שקרג'י) כי לא יפעל בלא חוות דעת משפטית ממנה, והיא לא תתן חוות דעת כזאת בלא להביא את הענין בפני קודם לכן.

תאריך רישום: 13/06/91

רושם הפרוטוקול: אטתור

סוכובולסקי - הרטבי
משרד עורכי דין
SUCHOVOLSKY - HARTAVI
LAW OFFICE

ABRAHAM SUCHOVOLSKY	אברהם סוכובולסקי
AVIVA SUCHOVOLSKY	אביבה סוכובולסקי
ZEEV HARTAVI	זאב הרטבי
YOHANAN ALTBAUER	יוחנן אלטבאואר
HELEN EIZEN	הלן אייזן
MIRA BURNSTEIN	מירה בורנשטיין
MOSHE GLICK	משה גליק
DAVID BASON	דוד בסן
URI HEIFETZ	אורי חפץ
LEVANA FARKASH	לבנה פרקש

15, YAVNE ST. 15	רחוב יבנה 15
TEL-AVIV 65791	תל-אביב 65791
PHONES: 03-200888	טלפונים: 03-200888
FAX: 072-3-284014	פקסימיליה: 072-3-284014
JERUSALEM 94146	ירושלים 94146
SHLOMZION HAMALKA 10	שלוםציון המלכה 10
PHONES: 02-225848	טלפונים: 02-225848
OUR REF: _____	מספרנו: _____
TEL-AVIV 23.1.92	תל-אביב 23.1.92

לכבוד
מר ע. וכסלר
מנהל הרשות לפתוח ירושלים
ח.ד. 32226
ירושלים 91000

..א.נ.א

הנדון: הפקעת חלק אדמות מר אליאס לצרכי דרך
מכתבנו מיום 11.12.91

חזרתי חזור ועיין במכתבך אלינו מיום 19.12.91 ובפרוטוקולים של השיבוט שנערכו והנני להודיעך כדלקמן:

- ראשית דבר, חובה לציין, כי זו הפעם הראשונה שהנני נחקל, אגב החכתבוט עם רשויות המדינה, וזאת אני עושה כבר עשרות בשנים, בנוסח כה מעליב וכה בוטה, עד כדי פגיעה אישית והטלת דופי בי כעורך דין ובחוט ליבי, ועל כך יש להצטער. מי "ששם עצמו כשומר כבוד המדינה וכבוד ראש העיר", אם אמנם יש לו מינוי לכך, מן הראוי שיברור את מילוחיו בחשומח לב ובזהירות יתר.
- המגעים עם הפטריארך או נציגיו היו צריכים להעשות קודם אישורה של החכנית ולא לאחר מעשה. זה שידע לשלוח ההודעה בדבר ההפקעה לשולחתי ביום 22.10.91 ידע את מענו גם לפני הפקדת החכנית והיה חייב להודיע על דבר קיומה, ולכן המגעים שהיו לאחר מעשה, ככל שניחן לייחס להם משקל כלשהו, באו לרכך את הפגיעה בפטריארכיה לאחר שזו נעשתה, אך אין בכך כדי לשכך את זעמה וכעסה של שולחתי על המעשה, ומאחר והסברי נציגי העיריה לא הקלו מחומרת המעשה, מבקשת שולחתי לפעול ולעשות לביטולה של ההפקעה.
- לגופו של ענין, אני מפנה אותך לסעיף ב' בפרק הכללי של סכום הפגישה מיום 8.12.91 ובו מצויין במפורש כי הנוכחים בפגישה מטעם שולחתי, הם במעמד נציגים בלבד ללא סמכות להחליט, וכל הסכם צריך לבוא להחלטתם של מוסדות הפטריארכיה, ומוסדות אלה ייפו אח כוחי לפנות למכותבים במכתבי מיום 11.12.91.

Number	Name	Quantity
1	...	...
2	...	...
3	...	...
4	...	...
5	...	...
6	...	...
7	...	...
8	...	...
9	...	...
10	...	...

PLANT
OF THE
...

FIGURE 1. CROSS SECTION OF PLANT STEM.

...

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...

סוכובולסקי - הרטבי
משרד עורכי דין
SUCHOVOLSKY - HARTAVI
LAW OFFICE

זאת ועוד, אם תעיין בתקנון החכנית המפורטת, תמצא שחלק מהשטחים שבבעלות מרשחנו, כלל אינו נזכר בסעיף 4 לתקנון. ולכן כאשר הפרסום הוא בנגוד לחוק, יש להטיל ספק רב בחוקיות ובתקפות החכנית, ונראה שיש צורך לפרסם מחדש את ההפקדה באופן שכל בעלי הקרקעות בחחום החכנית ידעו על החכנית.

המשפטים במכתבך - "ידיעה הרגישויות שביחסים בין הכנסיות לבין המדינה והעיר, וחוסר כוונה לפגוע כהוא זה בכנסיה, בנכסיה ובסטאטוס קוו" מקבלים משמעות רק בנקיטת פעולות כמו ביטול ההפקעה הנדונה והפטריארך היווני אורתודוכסי של ירושלים, מצפה שכך אמנם יעשה, אחרת ישארו המלים היפות ריקות וחטרות כל חוכן ממשי.

נכבוד רב,

א. סוכובולסקי, עו"ד

העחקים:

- כב' ראש הממשלה, מר יצחק שמיר.
- כב' שר המשפטים, מר דן מרידור.
- כב' שר הדתות, פרופ' אבנר ח. שאקי.
- כב' ראש העיר ירושלים, מר טדי קולק.
- כב' היועץ המשפטי לממשלה, מר יוסף חריש.

THE 11th of 1887...
...
...

...
...
...

ALL: CC.

...

...
...
...
...

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ירושלים, ד' בשבט תשנ"ב
9 בינואר 1992

מספרנו: 15/1390/157

משרד המשפטים
לשכת השר
דואר בתים
5-02-1992
מס' 31479
מפתח
תיק 233

לכבוד
גב' תיקי היימן
רח' חנקין 48
רעננה

ג.נ.

הנדון: פרויקט צמרות - אורנית
סמך: מכתב מיום 15.12.91

כידוע לך בודאי השקעתי בשנים האחרונות מאמצים רבים למציאת פתרון שיאפשר הקמת שכונת צמרות באורנית, דא עקא שלכל פתרון מוצע - נמצאים מתנגדים המונעים את ביצועו.

עם זאת אני ממשיכה לנסות לסייע להביא לפתרון שיאפשר הקמת השכונה.

בכבוד רב,

(-)

פליאה אלבק
מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

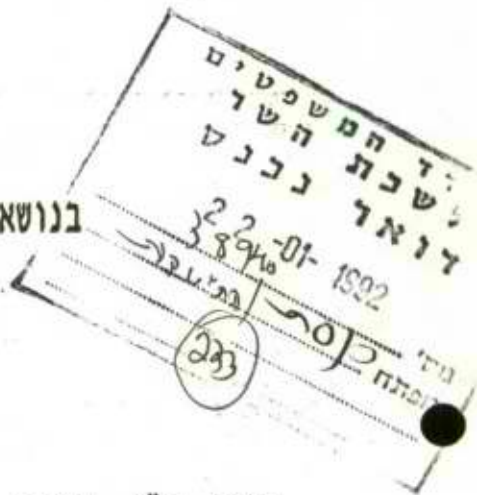
- העתקים: 1. גב' ציפורה כץ, יו"ר עמותת צמרות
2. עו"ד חיים סרוב, רחוב יהודה המכבי 69, תל-אביב
3. מר אלי ישראלי, מנכ"ל דלת"א

מסקנות ועדות

התאמת
האגף
א.ק.א

312/92

הכנסת השתיים-עשרה
מושב רביעי
מס' 37

מסקנות ועדת הכלכלה

בנושאים: מכירת קרקעות במושבות (1054)

מכירת אדמות בסג'רה (אילניה) (2361)

אדמות לאום מעובדות בידי ערבים מהשטחים (4207)

ביום כ"ג בתמוז התשמ"ט 26.7.1989 החליטה ועדת הכנסת להעביר לועדת הכלכלה את ההצעה לסדר-היום של זה"כ מיכה גולדמן בנושא "מכירת קרקעות במושבות" (1054). ביום 16.1.90 החליטה הכנסת להעביר לועדת הכלכלה את ההצעה לסדר היום של זה"כ אברהם ורדיגר בנושא "מכירת אדמות בסג'רה (אילניה) (2361) וביום ב' בטבת התשנ"א-19.12.90 החליטה הכנסת להעביר לועדת הכלכלה את ההצעה לסדר היום של זה"כ רענן כהן בנושא "אדמות לאום מעובדות בידי ערבים מהשטחים" (4207).

ועדת הכלכלה שלבה את הדיונים בשלוש ההצעות לסדר היום קיימה שלושה דיונים ב-25.10.91 ב-16.10.91 וב-27.11.91 ואף מינתה ועדת משנה שקיימה שני דיונים בנושא. לדיונים הוזמנו נציגי משרדי הבינוי והשכון, התקלאות, האוצר, הפנים, המשפטים, הכלכלה והתכנון וכן נציגי הארגונים התקלאיים, מנהל מינהל מקרקעי ישראל, יו"ר ומנכ"ל ק.ק.ל. ומנכ"ל חברת "הימנותא".

כתוצאה מהמשבר הפוקד את התקלאות מזה מספר שנים, נקלעו התקלאים למצב כלכלי קשה המסבך אותם בחובות גדולים עד כדי מאות אלפי ש"ח ליחידת משק. "מינהלת ההסדר" שבמועצתה שותפים הבנקים, משרד האוצר והסוכנות היהודית ושהוקמה לצורך הסדרת החזר חובות התקלאים לא הצליחה לתת פתרונות למרבית המצוקות של התקלאים וחלקם אינם מצליחים לעמוד בהחזרים החודשיים שנקבעו. התקלאים שחלקם בגיל מתקדם, המעוניינים להקטין את מצבת החובות ככל האפשר, נאלצים להחזיר או למכור את אדמותיהם לאחרים. כן מוצעות למכירה קרקעות של תקלאים ובעיקר בני תקלאים שירשו אדמות ואינם מעוניינים להמשיך ולהחזיק בהן. גם זכויות המים וכן המכסות מועברות לקונה עם ביצוע עסקת מכירת קרקע.

- 1042 -

מרבית ההסכמים למכירת הקרקעות או להחכרתם הם חשאיים וקיים קשר של שתיקה לגביהם המאפשר מכירת האדמות בסכומים הגבוהים בהרבה מהערכות השמאים.

לועדה נמסר כי תופעת מכירת הקרקעות החלה בשנת ה-60 וה-70 ברכישת קרקעות בזכרון יעקב, בנימינה, פרדס-חנה, נהריה ומטולה והחריפה בשנות ה-80 בין היתר ביסוד המעלה, ראש פינה, כפר תבור, אילניה, יבניאל ורחובות. ק.ק.ל. וחברת "הימנותא" טיפלו במקרים שהובאו לידיעתם, ורכשו משנת 1980 ועד היום 2,525 דונם מחקלאים שהעמידו אדמותיהם למכירה, גם במחירים כפולים ומופרזים. חלק מהקרקעות שנקנו מעובדות בעיבוד עצמי או ע"י ועדות חקלאיות, חלקן מוחזקות עד שיוכרע מה יהיה לגביהן וחלקן הועמדו לרשות מינהל מקרקעי ישראל.

במינהל מקרקעי ישראל עסקו ברכישת קרקעות וביצוע עסקות חליפין בגליל (המצפים) וכן בגאולת קרקע מזרים, מתושבי חוץ ומחקלאים שביקשו למכור קרקעות וזאת במסגרת המגבלות התקציביות ובחתימת לחוק השומא. כן נעזרו במינהל מקרקעי ישראל בק.ק.ל. וב"המנותא".

החכרת אדמות לאחרים מהווה עבירה על חוק ההתיישבות שנוחק ב-1967. כדי לאכוף את החוק ולטפל בהפסקת החכירות לזרים, הוחלט ב-1978 ע"י משרד החקלאות, ק.ק.ל. הסוכנות היהודית ומינהל מקרקעי ישראל להקים את היחידה לפקוח על השטחים הפתוחים "הסיירת הירוקה". להערכת הממונים על ביצוע חוק ההתיישבות יש כיום כ-140 אלף דונם אדמה משטחי ישובים חקלאיים וקיבוצים - המוכרים בניגוד לחוק ההתיישבות. ב-1980 קיבלה מועצת מקרקעי ישראל החלטה לאכוף באופן מסיבי את ביצוע חוק ההתיישבות כן להפסיק חוזי חכירה באותם מקומות בהם יש חריגה קיצונית מחוזה החכירה, כן הוקמה במשרד החקלאות לפני 10 חודשים יחידה לטיפול בשטחים שמוחזרים למינהל מקרקעי ישראל, וזאת ע"י (א) תפיסה לעבוד ע"י המינהל כדי לחזק את ההתרעה. (ב) מסירת שטחים לק.ק.ל. לצורך יעור, ואפילו יעור זמני. (ג) מסירה מסודרת וזמנית של השטחים - לעיבוד ע"י אחרים.

ממשרד החקלאות הועברו בשנת 1991 לפרקליטות המדינה כ-200 מקרים להליכים משפטיים של מי שעברו (כולל ישובים שלמים) על חוק ההתיישבות - באזור הגליל והגולן, במחוז חדרה, באיזור חוף הכרמל, באזור גוש מבטחים ובמחוזות ירושלים ובאר שבע. כן ניתנים במשרד החקלאות בהתאם לחוק, היתרים מיוחדים לשותפות בין חקלאים במושבים, בין מושב למושב או בין קיבוץ למושב.

בתום דיוניה הגיע הועדה למסקנות הבאות:

1. ועדת הכלכלה חוזרת ומדגישה כי ההתיישבות והחקלאות בישראל הינם בעלי ערך לאומי והחקלאים שעיבדו משך כל השנים את הקרקעות הצליחו לשמור על קרקעות המדינה.
2. חברי הועדה הביעו דאגה נוכח ההרעה שחלה במצבם של החקלאים ובירידה ברווחיות החקלאות בשנים האחרונות והמצוקה הכלכלית אליה נקלעו אשר מאלצת חקלאים, שנקלעו למצוקה, בין היתר למכור או להחכיר את קרקעותיהם.

3. הועדה קובעת כי אכיפה של חוק ההתיישבות לבדה לא תפתור את בעיית החכרת האדמות כל עוד קיימת מצוקה.

4. הועדה תזרז את החקיקה בהסדר חובות המשק החקלאי וביצירת כלים חדשים, במקום אלה שנשברו, להמשך יציבות היצור החקלאי.

5. הועדה ממליצה כי מינהל מקרקעי ישראל והקרן הקיימת יקבעו הסדר במגמה למנוע מכירת קרקעות.

6. הועדה ממליצה כי משרד התקלאות ומינהל מקרקעי ישראל יקבעו הסדר במגמה למנוע החכרת קרקעות.

7. הועדה ממליצה בפני משרד התקלאות, מינהל מקרקעי ישראל וק.ל.ל לבחון את האפשרויות לאמץ את ההצעה שגובשה בוועדה כדלהלן: התקלאים הפרטיים המצויים במשבר, ולהם קרקע פרטית והרשומים ברשימת הזכאים להסדר יוכלו להציע מסירת קרקע או חלק ממנה למינהל מקרקעי ישראל במחיר של 50% מהערכת שמאי מוסמך, הקרקע שתמכר למינהל מקרקעי ישראל בתנאי המכירה המקובלים לתקופה של 49 שנים, תועמד לרשות התקלאי המוכר ביחד עם אמצעי היצור, לצרכי המשך עבוד חקלאי, ותשמש אותו בתקלאות לכל גידול. הכסף שישולם תמורת הקרקע יכנס במלואו למסגרת ההסדר, וישמש אך ורק לשם החזרת חובות התקלאי, דהיינו להקטנת מצבת החוב ו/או תשלום החוב במלואו, כפי שמתבקש על פי מצבו של התקלאי האמור כדי לאפשר המשך קיום ותפקוד המשך החקלאי בעתיד.

ירושלים, י' בטבת התשנ"ב
15 בינואר, 1992

אמנה

חכנסת

מסקנות ועדות

חכנסת השתים-עשרה
מושב רביעי
מס' 38

מסקנות ועדת הכלכלה

בנושא הפקעת אדמות ערבים כמדיניות ממשלתית (4106)

ועדת חכנסת החליטה ביום כ"ח בשבט התשנ"א-12.2.91 להעביר לוועדת הכלכלה את החצעה לסדר-היום של ח"כ רענן כהן בנושא "הפקעת אדמות ערבים כמדיניות ממשלתית" (4106).

ועדת הכלכלה קיימה בנושא דיון ביום ח' בחשוון התשנ"ב-16.10.91 בהשתתפות נציגי משרדי החקלאות, המשפטים, הפנים, עוזר ליועץ רוח"מ לענייני ערבים, מנהל מינהל מקרקעי ישראל.

בשנת 1976 החליטה ממשלת ישראל על הפקעה של שטחים בצפון הארץ. הופקעו 4,729 דונם באזור נצרת, עין מאהל, ריינה, משחאד וכפר קנא.

ההפקעה נועדה לצרכי ציבור בעיקר לצורך הרחבת הישוב נצרת עלית והגשמת תכנית פתוח הגליל על פי מדיניות הממשלה ולבנית שכונה לערבים מעכו. הפקעת הקרקעות עוררה תסיסה, מתאה ומאבק פוליטי חריף במגזר הערבי, שבעקבותיהם הוכרז על "יום האדמה". במשך 15 השנים שעברו, רוב השטחים לא נדרשו, בעלי הקרקעות המשיכו לעבדם ולא הוכנו תוכניות מפורטות לקביעת אופן ניצולם של השטחים. כעת, 15 שנים אחרי שפורסמו ההודעות על ההפקעה (לפי סעיפים 5 ו-7 לפקודת הקרקעות רכישה לצרכי הציבור, 1943) נשלחו צווי פינוי לבעלי הקרקעות.

לוועדה נמסר כי התערבות מדינות בנושא בעלות קרקע מקובלת בכל העולם המערבי ליצירת מאגר קרקעות וכך גם נוהגים בכל רחבי ישראל ובהתאם לחוק התכנון והבניה מפקיעים אדמות יהודים וערבים לצורך תכנון מידי ובעיקר לצרכי תכנון לטווח הארוך. באזור הגליל בוצעו שלוש הפקעות גדולות ורוב האדמות שהופקעו היו מיהודים. בדיון בישיבת הממשלה על ההפקעה בשנת 1976 התיחסו לשאלה האם להפקיע מעט קרקעות הנדרשות באופן דחוף או לבצע הפקעה גדולה של קרקעות שיעודן בעתיד הנראה לעין יהיה לבנית יחידות מגורים. בתום ההתלבטות הגיעו להחלטה לבצע הפקעה גדולה כדי לא לבוא מדי שנה-שנתיים ולבצע הפקעה נוספת. כבר אז היה ברור שלא בכל השטחים שהופקעו ישתמשו מיד אלא בהדרגה לצורכי פיתוח ובהתאם לצרכים האחרים. מתוך רצון לעזור לבעלי הקרקעות ולהכביד עליהם פחות נמסרו ההודעות בדבר הפקעת הבעלות שהיא לצמיתות ובתשלום מלא עבור הקרקע ואילו מסירת החזקה על הקרקע מבוצעת במועד מאוחר יותר, ומאפשרת בתקופת הביניים להמשיך ולעבד את הקרקע למי שהחזיק בה בתקופה שקדמה להפקעה.

א.א.א.

משרד הבינוי והשכון הכין תוכנית מיתאר מס' 4502, החלה על כל שטח ההפקעה ולגבי חלק מהשטח הנ"ל (כ-500 דונם) הוכנה תוכנית מפורטת, גבמ/38. תוכניות מפורטות נוספות נמצאות בשלבי הכנה.

בתום דיוניה הגיעה הועדה למסקנות תבאות:

1. הועדה בדיעה כי המדינה צרכה להיות זהירה מאד בנושא הפקעות קרקעות ועליה לעשות זאת רק כאשר הצרכים מחייבים זאת ואין מנוס מכך. זבלד שמולאו כל הוראות החוק נמסרה הודעה על ההפקעה שולמו פיצויים וכיוצ"ב.

הועדה בדיעה כי לצרכי התכנון לטווח הארוך אין מנוס מביצוע הפקעות במועד מוקדם ככל האפשר.

2. הועדה מביעה צערה כי משרד הבינוי והשכון ומינהל מקרקעי ישראל לא הכינו מבעוד מועד תוכנית מיתאר ותוכניות מפורטות לאזור וממליצה למשרד הבינוי והשכון ולמינהל מקרקעי ישראל לקדם את הכנת התוכניות המפורטות.

3. הועדה מציינת בחיוב את המדיניות המאפשרת גם לאחר ביצוע ההפקעה את המשך עבוד הקרקע שהחזיקו בה בתקופה שקדמה להפקעה, וכל עוד לא נדרשת הקרקע לשימושים שבגינם הופקעה, הועדה ממליצה למינהל מקרקעי ישראל לשקול פניות ותזכורות תקופתיות למי שהופקעה ממנו קרקע והוא ממשיך זמנית להשתמש בה, במיוחד באם עוברים פרקי זמן ארוכים מיום הפקעת הבעלות ועד מסירת החזקה על הקרקע.

4. הועדה ממליצה למשרד הפנים ולמשרד המשפטים לבדוק את פקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), שהיא פקודה מנדטורית משנת 1943 ולהתאימה לצרכים של היום.

ירושלים, י' בטבת התשנ"ב
15 בינואר, 1992

19.7.91

תאריך

מס' ארכיון

אל:

חבר מליגה

המנהל
אגף הליגות
המנהל
אגף הליגות
המנהל
אגף הליגות

הנהלת הליגה - אגף הליגות
אגף הליגות - אגף הליגות

לכבוד

מנהל

אגף הליגות

הנהלת הליגה
אגף הליגות
אגף הליגות
אגף הליגות

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ירושלים, כ"ו בתמוז
תשנ"א 8 ביולי 1991

מספרנו: ט/1390/15

דואר ממשלתי
10-07-1991
מס' 28937
מפתח
תיק התעבורה
233

דפוס כ"א
1179/1
מ/מ
מספר

אל: שר המשפטים

הנדון: קרקעות בישע - צפי להגשת דו"ח מהמימשל האמריקאי לקונגרס
סמך: מכתבו של סלי מרידור אליך מיום 28.5.91 ומזכרכם אלי מיום 1.7.91

... רצ"ב העתק התשובה ששלחתי על אותו מכתב אל ענף הדין הבינלאומי ששלח לי אותו מכתב לפני שבועות מספר ואל סלי מרידור.

אם לדעתך כדאי להכין תשובה נפרדת למסקר הזה - אני מוכנה להכין תשובה נוספת.

בברכה,
פליאה אלבק
מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ירושלים, י"ג בתמוז תשנ"א
25 ביוני 1991

מספרנו: ט'1390/15

שמור

אל: סגן לי ארד, קצינת יעוץ, ענף דבל"א, מכצ"ר

הנדון: קרקעות ביהודה ושומרון - צפי להגשת דו"ח מהממשל האמריקאי לקונגרס
סמך: מכתב מס' תק 33 (468) א' 1279 מיום 11.6.91

... רצ"ב העתק התשובה ששלחתי לעתון ג'רוסלם פוסט, לפי בקשתו, על הכתבה של ג'קסון דיהל בווישינגטון פוסט. העתק ממה שכתבתי נתתי לג'קסון דיהל, שהופנה אלי על ידי משרד ראש הממשלה, למנכ"ל משרד ראש הממשלה לפי בקשתו, ליועץ התקשורת של ראש הממשלה לפי בקשתו, ולאחרים, ובין היתר נשלח העתק לשגריר ישראל בארצות הברית. שלחתי העתק גם לרע"נ דבל"א.

בברכה,

מליאה אלבק
מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

העתק: מר סלי מרידור, יועץ שר הבטחון, משרד הבטחון -
... בצירוף העתק התשובה שלי

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-a-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

22 May 1991

Mr. David Bar Ilan
The Jerusalem Post

Dear Sir,

The following are answers to the article you sent to me and to your questions.

I. Notes regarding the newspaper article (numbered according to the numbers inserted in the attached copy of the article).

1. Obviously neither 15 teams nor even 5 teams have ever demarcated any land in Artas, before, during, or after the Gulf War. A normal team did demarcate land in Artas mountain ridges (far away from the village of Artas) throughout the winter of 1990/91. The land demarcated was land part of which had been sold into Jewish ownership almost 20 years ago, and the remaining part is uncultivated hills.
2. No confiscation whatsoever was made, neither in Artas nor elsewhere in Judea or Samaria, except in two areas in which land was confiscated because people hiding there shot to death passengers travelling in cars on the nearby highway. However, these two areas are not in Artas nor are they within 20 miles of Artas.
3. Uncultivated unregistered land is not confiscated. It belongs to the government. This is the law in Jordan today, and it was the law in Judea and Samaria at least since 1858, while it was under Turkish, British and Jordanian law. Israel has made no alterations in the land law in Judea and Samaria whatsoever.
4. No one could have lost almond, olive, or apricot orchards because these are obviously cultivated lands and therefore need no documentary proof of cultivation.
5. This is either a misunderstanding or simply untrue. No confiscations were made, and no villager was deprived of his source of income.
6. These claims are also completely untrue.

7. The total amount of land declared government-owned by Israeli authorities in Judea and Samaria is around 10% of the area, while the land in Judea and Samaria registered as government-owned by the Jordanian authorities is much more.

8. As you probably know, Linda Brayer's land applications were dismissed by the Supreme Court because they were without any evidence or basis in fact, i.e. there were no particulars, no proof, and not even signed affidavits from her own clients to support her allegations. Ms. Brayer did not even tell the Court the location of the land upon which she claimed that bulldozers were working.

9. Clearly, Lt. Col. Shmuel Ozenboy gave accurate answers.

10. The area mentioned here, south of Bethlehem, was allotted by the government of Israel to the city of Efrat in the year 1980, and a considerable part of this land was at that time purchased by Jewish organizations.

11. "The same problems" referred to here were in reality that under examination by the judicial system, their allegations were found to be untrue. For instance, in the first appeal brought by the Arab villagers about the lands of the same city of Efrat, they claimed that these lands were cultivated lands and vineyards. When asked to bring expert evidence, they supplied written evidence of an Arab expert, stating that other lands not far away were planted with vines, and that the land under appeal could also be planted if it will first undergo considerable changes to prepare it for cultivation. This clearly showed not only that the allegation that the land under appeal was planted vineyards was untrue, but also that it was land which in its present condition could not be planted at all.

12. This is not "an interpretation". This is what is written in the statute and this is the way the statute was interpreted by the Turkish, British, and Jordanian authorities, courts and textbooks. However, it does not apply to villagers who want to register "their" lands. On the contrary - if the lands are theirs (because they have bought them from the government or from the previous owners, or inherited them, etc.) then the registration is based on the legal right of ownership and has nothing to do with cultivation. Only if the land does not belong to them, and they have no rights to this land and therefore they have no rights which they can register - then they can register it in their names if they have cultivated it for 10 years.

13. This is completely false. Israel has always allowed registration of land claims, and in fact, in every year since 1967, land claims have been registered.

14. The law demanding proof of cultivation is British legislation which was renewed by two Jordanian statutes, all of them giving effect to Turkish legislation. None of these was changed by Israeli legislation. Those who did not bother to register their lands, found their rights cancelled by British and Jordanian authorities, if not already a hundred years earlier by Turkish law.

15. No land anywhere, was ever declared government-owned because it was not cultivated for two years.

16. Although some of the beautiful foundations are probably ancient Jewish sites (King Solomon and King Herod, whose buildings and sites in Artas are mentioned in the newspaper, were both Jewish kings and had nothing to do with the Crusaders), no Israeli authority intends to take houses or gardens or private lands belonging to Arabs in Artas or cultivated by them, even if they were not cultivated during the last two, four or six years.

II. As to your questions:

1. The Turkish law did not have an expiration date, and therefore villagers can acquire ownership by cultivation even today. However, a British statute from the year 1921 provides that lands which are far away from villages (dead lands) cannot be acquired by possession unless registered by 1921.

2. The Land Registrar, whom I suppose you refer to as the "recording clerk", does not have any discretion if the conditions of the statute are fulfilled. However, the Jordanian law transferred the authority to decide on these matters from the Land Registrar to the Committee for the Registration of Unregistered Land.

3. It is completely untrue that Israel has not allowed registration since 1968. Israel has always allowed registration, and in fact, many land registrations by Arabs, both villagers and others, have been made since then.

4. Jordan, like Israel, has always allowed land registration.

5. Yes. The procedure of declaring land as government-owned is as follows: the village elders are shown the declaration and the land it applies to. They are told to tell the village population that this land is considered government-owned, and that any person who has any claim to the land or thinks that his rights are affected by the declaration should appeal to the Appeals Committee within 45 days after the village elders are shown the land demarcations or boundaries. No fencing or bulldozing is allowed until after the 45 days have passed or even afterwards if an appeal is brought against the declaration.

6. There is no question of lost harvest because if the land is cultivated it is not declared government land. The rare occasions when this did happen were when land was cultivated for the first time after it was declared government-owned, and then usually the proceedings in the Appeals Committee were so long that by the time the final decision was given, the land was already harvested.

7. I know of no case where improvements were proven and land was declared government-owned.

8. I do not know how or what the writer knows. However, it is a fact that many Arab villagers have cultivated land which does not belong to them, and this is the reason why Turkish law gives them the right to register it if they cultivate it for 10 years. They do not lose this right if they continue to cultivate, and they can apply for registration today, if the land is not of the kind which under the British law had to be registered not later than 1921, and if the land has not undergone land settlement by British or Jordanian authorities under the land (Settlement of Title) Ordinance, 1928 or the Jordanian law of Settlement of Land and Water.

9. The Pools of Solomon are a historical site in Artas. These pools were the water supply of Jerusalem from the time of King Solomon.

10. Artas is the name of an Arab village, not very far from the lands declared government land, and from the lands bought by Jews 20 years ago.

III. Enclosed is a copy of an article which I wrote in English, on the topic of government-owned land.

Sincerely yours,

P. Albeck

Plea Albeck
Director of the Civil Department
The State Attorney's Office

enclosures

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-a-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

11 June 1991

Mr. David Bar Ilan
The Jerusalem Post

Dear Sir,

The following are answers to your letter dated 31.5.91:

1. The lands declared government-owned by Israeli authorities are mostly in addition to those which have in fact been registered or claimed by Jordanian authorities because they are in different parts of Judea and Samaria, but some of them are the same lands. For instance, in the Jericho area, the Israeli authorities declared as state-owned, land which was previously claimed by the Jordanian authorities and an appeal by the Arab villagers was rejected by the Jordanian court. However, in most cases, we know that the Jordanian authorities claimed a specific plot of land through the fact that they got that land registered in the land registry as government-owned. Lands claimed by the Jordanian authorities but not registered in the land registry, are not always known to Israeli authorities because the documents about them are not in the land registry offices (which are located in Judea and Samaria) but are in the central government offices in Amman. This is the reason that, in several cases, Israeli authorities declared land as government-owned and only later, through appeals by Arab villagers or otherwise, received information that the same land was already claimed or decided or adjudicated as government-owned by Jordanian authorities. Of course, if the land was claimed as government-owned by Jordanian authorities, and a final decision to that effect is in the possession of Israeli authorities - be it a final court judgement or a final administrative decision or a registry in the land register - then Israeli authorities administer the land without declaring it government-owned. This is because the purpose of declaring land as government-owned is in telling the villagers that any person who has a claim to the land should come forward with that

claim so that it can be checked and justified. If there already exists a final decision that the land is government-owned, there is no reason to give a new opportunity to villagers or others to contest it, and therefore no declaration is made.

2. Government-owned land, (including land claimed or considered as such by British, Jordanian or Israeli authorities) is approximately 40 - 50% of the total acreage of Judea and Samaria. Of this, approximately 10% was declared as government-owned by Israeli authorities and not previously decided or registered by British or Jordanian authorities, although all or parts of it may have been administered by the British and/or the Jordanian authorities without a decision or registration (because according to Turkish, British, and Jordanian law - all land belongs to the government if not acquired by another party).

3. "Government-owned land", "State land" and "Public land" are all the same. All three are informal terms and not exactly correct. The legal term used in the legislation of the British Mandate in Palestine is "Public Lands" and the Palestine order in council 1922 provides that, "(1) All rights in or in relation to any public lands shall vest in and may be exercised by the High Commissioner for the time being in trust for the Government of Palestine." For this, we use the abbreviation "government". The Jordanian legislation says that the "Lands of the Kingdom" shall be registered in the name of "the treasury of the Hashemite Kingdom of Jordan". Israeli legislation states that the "State lands" shall be registered in the name of "The State of Israel". However, for practical purposes, we use in English the expression "government lands" because of the expression in the British Mandatory Legislation.

4. Enclosed are copies of the decisions of the Supreme Court on Linda Brayer's applications.

5. Ms. Brayer did not apply to the Court in the matter of Artas at all. She applied in the matter of Revava. Two weeks ago, An appeal (no. 47/91) was lodged to the Appeals Committee by 60 persons represented by Advocate Ali Gozlan, challenging the declaration of government land in Artas village. No appeal was lodged to the Supreme Court of Israel. In the appeal brought by Adv. Gozlan in the matter of Artas, the falsity of Mr. and Mrs. Sahin's statements will be proven.

6. The land near Artas, bought in or before 1980 by Jewish organizations, was not bought from the government. It was bought from Arab villagers in Artas. The purchases were confirmed at the time not only by the owners who sold the land, but also by their neighbors and by the village elders. Those lands "have not yet been adjudicated", as Mr. Diehl writes, because they need no adjudication as the application for registration has not been contested by any Arab villager or other party. Additional lands were declared government-owned and about parts of those, an appeal has been lodged with the Appeals Committee as mentioned above. This new appeal has, of course, not yet been adjudicated.

7. The claims as to the registration of the lands brought by Jewish organizations are being adjudicated by the Committee for Registration of Unregistered Lands according to the Jordanian statute on registration of unregistered lands. The claims regarding lands declared government-owned are being adjudicated by the Appeals Committee according to international law and practice.

8. Regarding your point 4: In Israel and Jordan, land registration is based on Turkish Ottoman legislation from the year 1858. This calls for official books where rights or transactions over land have to be registered. Land settlement means proceedings under the Land (Settlement of Title) Ordinance, 1928, enacted by the British Mandatory authorities in Palestine, and the later legislation based on this Ordinance, which in Jordan is the Jordanian statute on Settlement of Land and Water. This legislation laid down a new procedure of surveying and registering all the land of a certain area simultaneously. This procedure was temporarily halted as mentioned in your point 4. However, land registration is not land settlement. Land registration means any registration of any plot of land, either registration as the result of land settlement, or registration of any land not yet registered or of any transaction such as sale, inheritance, lease, mortgage, etc., when the transaction is made. These can be registered either in lands which have gone through land settlement proceedings or in lands which have not yet gone through land settlement proceedings, or even in lands which are in the middle of land settlement proceedings. In all three cases, this is land registration and not land settlement; and this procedure has not been stopped by Israeli authorities or legislation. Thus, for instance, the town of Jenin underwent land settlement proceedings by the British Mandatory authorities, the town of Ramalla by the Jordanians, and the town of Hebron by no one, but in each of these three cities there is a Land Registry Office open several days a week and every land transaction has to be registered there.

9. Regarding your point 5: Some survey and staking out was carried out during the registration proceedings of lands purchased as mentioned above. Additional surveys and staking out was made in preparation for declaring certain lands as government-owned. As to the allegations about land taken over or closed off by the military, two hills, quite some distance from Artas, were closed off by the army, each only after shots were fired from the hill killing passengers in cars travelling on the highway located on the lower slopes of that hill. No land was closed off for registration or declaration proceedings.

Of course, there are many lands closed off after having undergone declaration proceedings in the past and no appeal has been brought or, if appealed, the appeal was adjudicated and a final decision was given by the Appeals Committee that the land is government-owned. As to the months of March and April, if you would deduct two zeros from the number of acres you mentioned - the estimate would be approximately correct (i.e. a total of 175 acres instead of 17,500 acres).

10. Your point 6: I meant exactly what you quote. This is the British and Jordanian express legislation. However, as explained above, Israel did not continue land settlement proceedings in Judea and Samaria. Therefore no rights were cancelled by proceedings made by Israeli authorities in Judea and Samaria, although rights were cancelled by British Mandatory proceedings and by Jordanian authorities. However, you must keep in mind that as far back as the Turkish Ottoman legislation from 1858, rights to land depended on registration by the land registrar, and cultivation of land gave at best only the right to apply for registration. Registration of lands in official registries as sole basis for ownership was taken by the Ottoman Empire in the middle of the nineteenth century from the European legal systems among many other European statutory provisions adopted by the Ottoman Empire at that time (for example, Mercantile Law and Insurance Law).

11. Regarding your point 7: Yes, it can, according to the Ottoman Land Law and Jordanian Law. However, it was never done in fact by Israeli authorities.

12. Regarding your point 8: Yes. However, if land is not registered and was not cultivated for 10 years, then of course it may be declared government-owned, as the period of prescription of rights to land in Ottoman and Jordanian law is 10 years (unless the land is registered after land settlement proceedings).

13. Regarding your point 9: Annual land tax is paid according to possession of land and not according to ownership and irrespective of whether the land is registered or not. However, under Jordanian law, (which is the law applied in Judea and Samaria) non-irrigated lands are exempt from tax, and building sites, buildings and plantations are liable to annual tax. In theory, according to Ottoman land legislation, no land can be privately owned without registration. However, the legislation recognizes certain circumstances in which cultivation for 10 years is considered as almost equivalent to registration.

14. Regarding your point 10: Cultivation on government-owned land is allowed either by agreement with the custodian of government property, or where it has continued without permission for a considerable time. Under a Jordanian statute, cultivation of government-owned land without express permission is a criminal offense with a prison sentence, but this does not apply to long-term cultivation, as 10 years of cultivation give a prescriptive right.

15. Regarding your point 11: The population of Palestine in 1922 was approximately 750,000. The area of Palestine west of the Jordan river is 27,000,000 dunams. In 1922, nearly 80% of it was government-owned.

Since 1967, approximately 30,000 applications for land registration have been made by Arabs in Judea and Samaria, of which more than half were allowed. By Jewish or Christian non-Arab organizations and by the custodian of government property together, probably not more than 3,000 applications have been made. Less than half of these applications were allowed because there were hundreds of cases where Arabs cheated Jews and "sold" them lands which did not belong to them. This was discovered at the proceedings for checking the applications for registration brought by the Jews.

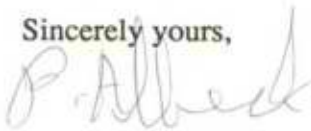
Numbers of acres are difficult to give, as the number of registration is tens of thousands and the number of meters and/or dunams is different in each registration. Altogether, in each category (Arabs, Jews, and government) probably tens of thousands of dunams were registered, but Arab registrations probably exceeded one hundred thousand dunams (these include registrations of transactions of land from one registered owner to another).

During the time of Jordanian control, Arab registrations were made in a similar number and in greater areas, but registration in the name of the government was much higher, probably many thousands of registrations and approximately half a million dunams. Registrations for non Arabs were rare, and were mainly by Christian churches, and probably amounted to not more than several hundred registrations which included several tens of thousands of dunams. We have no overall information regarding applications brought and not allowed during the Jordanian regime, but we have several decisions denying Arab applications for registration (i.e. on the grounds that the land is not cultivated or that it is of a category which cannot be acquired by cultivation).

When the area came under Jordanian control, approximately 60% of the land was government-owned.

The total area of Judea and Samaria is 6.4 million dunams.

I hope this information will answer your queries.

Sincerely yours,

Plea Albeck
Director of the Civil Department
The State Attorney's Office

ת"ת
20.7.91

תאריך 1.7.91

אל: סניף פולין אזור

אזור

הני ארבע נקודות
אשר נמצא
הייתה היציבה

אזור

אזור

משרד הביטחון

לשכת שר הביטחון
יחידת לשכת הביטחון

10' בסיון תשנ"א
28 במאי 1991

701 : 6975 - 701

230 /אצ

משרד המשפטים
לשכת השר
דואר נכנס

05-06-1991

מס' 701
מנהל אליעזר

אס"מ

מר דן מרידור
שר המשפטים

הנדון: קרקעות בישיע - צפי להגשת דו"ח מהממשל האמריקאי לקונגרס

1. בעדותו של מזכיר המדינה האמריקאי בפני ועדת המשנה לפעולות זרות של ביהו"ב, ביום 22/5/91, הציע המזכיר לחבר ביהו"ב אובי כי הממשל יערוך ניתוח וישלח דו"ח בנושא שבנדון.

2. מצ"ב קטע העדויה הרלוונטי:

REP.OBEY:

"...We then have a number of other newspapers articles, including one by Jackson Diehl which says "Israel Boosts land Seizures". And it says -- and I have no idea whether this is accurate. I want to ask you if it is. But it says while the palestinians of Artis (ph) waited out a 40-day curfew after January 15, teams of Israeli land agents began staking out tracts on the hillside outside the village. Then, two weeks after the war ended, a notice arrived. Israel's government had decided to seize 360 acres of traditional village land, wiping out much of the agriculture on which the community depends.

The confiscation was one of a sudden rash of land takeovers initiated by Israel in the West Bank in the two months after the Persian Gulf War, amounting to at least 7,500 acres so far that appears linked to a vast new program for construction of Jewish settlements. It then goes on to suggest the rationale under which Israel allegedly takes the land, saying that Israel bases their land seizures on an interpretation of 19th century Ottoman Turkish law, which required villages and families who wanted to register their ownership of land to prove they had cultivated the property for 10 consecutive years. And because it's difficult for a number of reasons for them to do so it sets it up for confiscation. So alleges the article."

משרד הביטחון

לשכת שר הביטחון
יועץ לשר הביטחון

SEC BAKER: -

"...Someone told me, and I don't want to -- I don't want to say this as being an absolute fact, because I haven't checked it. But I believe that there's only about 35 percent of the occupied territories that has not been in one way or another utilized, or is being utilized, by Israel either through settlement activities or appropriation in the manner that the article you just mentioned outlines, I can't tell you that everything in that article is accurate, because I don't know whether it is or not. I suppose we could have it analyzed and send you a report.

REP.OBEY: -

"I would like you to do that."

.3 לתשומת לב.

ב ב ר כ ה
ס ל י מ ר י ד ו ר
י ו ע ץ ל ש ה ב " ס

מדינת ישראל

משרד המשפטים

ירושלים, י"ב בתשרי תשנ"א
20 בספטמבר 1991

מספרנו: ט/15/1390

משרד המשפטים
לשכת השר
דיוור מבוסס
03-10-1991
ת"ד
מס' 357
מס' 357
ת"פ

אילנה

אל: שר המשפטים ✓

הנדון: עדותו של מר בייקר בפני הקונגרס האמריקאי בענין הקרקעות ביו"ש
סמך: מכתבו של סלי מרידור מיום 28.5.91

להלן הערותי כתשובה לדברי מר בייקר כסדרם:

מר בייקר מסתמך על פרסומים בעתונים, ומזכיר ומצטט את מאמרו של ג'קסון דיהל לפיו ישראל מרבה בתפיסת קרקעות. מאמרו של ג'קסון דיהל כמעט כלו איננו אמת, והוא מבוסס כנראה על תעמולה עוינת לישראל בלי שום בדיקה של עובדות. מאמר תשובה, המנסה להעמיד עובדות על דיוקן, פורסם בג'רוסלם פוסט, וצילומו רצוף בזה. המאמר בג'רוסלם פוסט מבוסס על תשובות שאני כתבתי, שהעתק מהן עם כל הנספחים רצוף בזה. לדעתי צריך לתת בתשובה לכך את התשובה שאני כתבתי, עם נספחיה, וכן את הכתבה בג'רוסלם פוסט. סלי מרידור העלה בשיחת טלפון אתי את הרעיון לצרף צילום אויר של השטח בארטס שבו מדובר.

לגוף הקטע המצוטט, הנקודה הראשונה היא טענה שבעת העוצר במלחמת המפרץ מודדים ישראלים סימנו גבולות בקרקעות בארטס ובתום העוצר קבלו תושבי ארטס הודעה שישראל החליטה לתפס 360 אקרים של אדמות הכפר המסורתיות ולמחוק הרבה מן התקלאות שבה הקהילה תלויה. דברים אלה הינם, כמובן, שקר גס. ישראל לא החליטה לתפס אדמות תקלאיות או להשמיד תקלאות כל שהיא בארטס, לא 360 אקרים, ולא אקר אחד ולא מטר אחד. מה שהיה זה שהרים שוממים סומנו כאדמות מדינה ויתכן שבמקרה סימון זה בוצע בתקופת מלחמת המפרץ שבה התושבים היו בעוצר, ואחרי תום העוצר הודיעו למוכתאר שהרשויות סבורות שההרים השוממים שסומנו הם אדמות מדינה, אך שאם מישהו טוען לזכויות כל שהן בחלק כל שהוא מן השטח שסומן - עליו להגיש ערר לועדת העררים. ערר אכן הוגש לועדת העררים והיא תדון בנושא. אך מלכתחילה מה שסומן כאדמות מדינה הן אדמות שאינן מעובדות, ולא אדמות מעובדות שעליהן פרנסת הכפר, שכן אדמות מעובדות אינן אדמות מדינה, כי לפי החוק ביו"ש מי שעיבד אדמה 10 שנים זכאי לבעלות עליה ובנוסף לכך ישראל מראש אינה מכריזה על אדמות מעובדות כאדמות מדינה.

אצ"ן במאמר מוסגר שהזעקה בענין ארטס קמה כנראה כיון שהמכתב של רשויות הצבא אל מושל בית לחם לפיו יש להראות למוכתארים את השטח שהוכרז אדמת מדינה - נשלח בטעות אל עיריית בית לחם במקום אל ממשל בית לחם, והעירייה שראתה את המכתב וכמובן לא את הקרקע - חשבה אולי שהמדובר באדמות מעובדות.

הנקודה הבאה של מר בייקר היא שלפי המאמר של ג'קסון דיהל ההחרמה היתה חלק מלקיחה ישראלית פתאומית של המון קרקעות לאחר מלחמת המפרץ, לפחות 7500 אקרים, וזאת כנראה בקשר לתכנית ענקית להתישבות יהודית. כל זה כמובן איננו אמת. ראשית, לא היתה שום החרמה, לא בארטס ולא בשום מקום אחר ביו"ש פרט להחרמה של חלקות קרקע שמתוכן בוצעו פעולות רצח, בעיקר שתי חלקות שמהן ירו יריות שבהן רצחו נוסעים שהיו בנסיעות בתוך כלי רכב בכביש הראשי שעובר מתחת לאותן חלקות, וגם זה רחוק מאד מארטס. מה שכן היה בארטס ובמקומות אחרים, זה שהשלטונות הכריזו על אדמות כאדמות מדינה. הכרזות כאלה, המתיחסות רק לאדמות שהיו לפני כן אדמות של המדינה ולא אדמות של פרט כלשהו, נעשות מזה שנים רבות ברציפות, גם לפני וגם אחרי מלחמת המפרץ, וזאת בהמשך לפעילות של השלטונות הירדניים ולפניהם השלטון הבריטי. השלטונות הבריטים והירדניים רשמו מאות אלפי אקרים ביו"ש כאדמות מדינה - הבריטים בחלק מאזורי יו"ש, והישראלים בחלק נוסף. המדובר רק בתיעוד של האדמות שהן של המדינה, שכן לפי החוק התורכי שקדם לשלטון הבריטי באזור, לא היתה המדינה זקוקה לשום תיעוד כי כל הקרקעות הן של המדינה פרט לאותן קרקעות שניתנו לפרט. החקיקה הבריטית משנות העשרים הכניסה לראשונה סקר ורישום גם של אדמות המדינה, ובמסגרתה רשמו הבריטים והירדניים אדמות מדינה רבות, וישראל ממשיכה בכך אם כי בקצב הרבה יותר איטי מאשר השלטונות שקדמו לה. נכון שבמסגרת זאת השלטונות הישראלים "לוקחים" חזקה במקרקעין, אך זאת רק לאחר שעוברים כל התהליכים לבדוק שהמקרקעין הם אכן אדמות של המדינה ולא של הכפר או של הפרט, וכפי שצוין מודיעים גם למוכתאר שיראה לתושבי הכפר מה בדיוק האדמות שמדובר בהן וכן שמי שחושב שיש לו זכויות כל שהן באדמות אלה יגיש ערר לועדת העררים. וכל עוד לא עבר המועד להגשת עררים, ואם הוגש ערר כל עוד לא מסתיים הדיון בוועדת העררים בהחלטה שהאדמות הן אכן אדמות מדינה - לא נוטלים חזקה בקרקע.

אשר לטענה שתהליך זה הינו בקשר עם תכנית התישבות ענקית, הרי יש מקום בשפע להתישבות ישראלית ענקית באותם שני מיליון דונם שנרשמו על ידי הבריטים והירדניים כאדמות מדינה או הוכרזו כאדמות מדינה על ידי השלטונות הישראלים לפני מלחמת המפרץ, ורק חלק קטן משטחים אלה משמש עד כה להתישבות ישראלית. נכון אמנם שהשלטונות הישראלים, מאז 1977, נזהרים ומקפידים מאד, שלא לתת להתישבות ישראלית שום קרקע שאיננה אדמת מדינה, או מאדמה שנרשמה על שם המדינה על ידי השלטונות הבריטיים או הירדניים או אדמה שהשלטון הישראלי סימן כאדמת מדינה והודיע על כך לתושבים ונתן להם הזדמנות להתדיין על כך בוועדת העררים לפני שהאדמות הוקצו להתישבות יהודית. אך זאת רק כיון שהשלטונות הישראלים לפי החלטות ממשלת ישראל מקפידים מאז סוף 1977 לתת להתישבות ישראלית רק קרקע של המדינה ולא לקחת קרקע מתושבים מקומיים לצורך זה.

הנקודה הבאה שהוא מעלה היא שישראל מבססת את עמדתה על פרשנות של תחיקה עותומנית מן המאה התשע עשרה. זה כמובן נכון - ישראל מסתמכת על התחיקה העותומנית מן המאה התשע. זאת מכיון שבמאה התשע עשרה האימפריה העותומנית שלטה בין היתר בארץ ישראל, ובהיותה אימפריה עצומה שהשלטון המרכזי שלה היה באירופה - היא הלכה בעקבות יתר ארצות אירופה הגדולות (בעיקר צרפת וגרמניה) ועשתה במאה התשע עשרה תחיקה נרחבת ומקיפה של המשפט האזרחי, וכמו החקיקה הצרפתית והגרמנית הגדולה גם החקיקה העותומנית הגדולה, העתיקה לא רק את רעיון ביצוע התחיקה אלא גם רעיונות רבים של תוכן החוקים החם - ועל ידי כך חוקקה גם עבור ארץ ישראל תחיקה מודרנית מתקדמת שאנגליה וארצות הברית הגיעו אליה רק מאה שנים מאוחר יותר בתחומים רבים של המשפט האזרחי, ובעיקר בדיני הקרקעות. בין היתר כלול בתחיקה העותומנית מן המאה התשע עשרה שאדם מקבל זכות להחזיק בקרקע רק על ידי רישום במרשם המקרקעין. זה כמובן העתיקו

העותומנים מן התחיקה הארופאית באמצע המאה התשע עשרה, אך באנגליה ובארצות הברית הגיעו לכך רק באמצע המאה העשרים.

הטענה הבאה שמצטט בייקר היא שהחוק העותומני דרש מכפריים שרצו לרשום את בעלותם באדמות להוכיח שעיבדו אותן עשר שנים. זה כמובן סילוף החוק. החוק הוא שצריך לרשום רכישה של קרקעות. מי שרכש בעלות באדמה - צריך לרשום אותה. אך כדי לרשום אותה הוא לא צריך להוכיח עיבוד הקלאי אלא הוא צריך להוכיח שהוא רכש את האדמה - שהוא קנה אותה או קיבל אותה או חקר אותה, כמובן ממישהו שהאדמה היא שלו, בין אם זה מאדם אחר שהוא בעל הקרקע ובין אם זה מן המדינה. אבל, החוק העותומני, בניגוד לתחיקה הארופאית והאמריקאית, נותן אפשרות נוספת לאדם להירשם כבעל קרקע, וזאת לגבי קרקע שהוא לא קנה ולא רכש אלא לקח אותה לעצמו שלא כחוק, ללא כל זכות, אם הוא החזיק ועיבד אותה עיבוד הקלאי 10 שנים רצופות. זאת הטבה שהחוק העותומני נותן לתושבי הכפרים שהיא פרס על עיבוד הקלאי רצוף, וזאת מתוך התאמה לצרכי החיים של הכפריים הערבים ומתוך הידיעה שהם פולשים לאדמות שאינן שלהם ומעבדים אותן. כמובן שבמקרה כזה מקור הזכות הוא רק העיבוד ההקלאי הרצוף, ואז כמובן שצריך להוכיח את העיבוד ההקלאי הרצוף כבסיס לדרישה לקבלת בעלות בקרקע.

הנקודה הבאה והאחרונה שמצטט בייקר, היא שכיון שמסיבות לא מוסברות קשה להוכיח שעיבדו את הקרקע עשר שנים - הקרקע מופקעת. כל זה פשוט שקר, המצב הוא בדיוק הפוך. כאמור, המדובר בקרקע שהיא של המדינה ואיננה של הפרט. אם הקרקע היא של הפרט - הוא לא צריך להוכיח שום עיבוד הקלאי אלא להוכיח שהיא שלו. וכמו כל אדם בכל ארץ מודרנית - ההוכחה שהקרקע היא שלו היא בכך שהקרקע רשומה על שמו במרשם המקרקעי. רק אם הקרקע איננה שלו, לא רשומה על שמו, אז כדי להוכיח שיש לו זכויות עליה הוא צריך להוכיח עיבוד הקלאי. וזה כמובן דבר שאין שום קושי להוכיח אם הקרקע מעובדת עיבוד הקלאי - רואים זאת בעיניים כאשר מבקרים בקרקע, ורואים זאת בצילומי אוויר בצורה ברורה ביותר. ובעוד שבמאה התשע עשרה כשנחקק חוק הקרקעות העותומני יכלו לראות את העיבוד רק בעין או בצילום - הרי במאה העשרים רואים את הקרקע בצילומי אוויר ללא שום קושי. בפועל אם אדם טוען בפני ועדת העררים שהוא מעבד את הקרקע - ועדת העררים יוצאת לשטח ורואה אותו ביחד עם הצדדים, וזאת בנוסף לכך שהיא מקבלת בין היתר צילומי אוויר שמהם רואים גם מה היה בקרקע בעשר השנים הקודמות. לכן אין שום קושי להוכיח שהיה עיבוד הקלאי, אם היה, וטענת המאמר שקשה להם להוכיח מסיבות שונות בלתי ברורות - היא פשוט ללא בסיס במציאות.

את כל מה שכתבתי לעיל אוכל כמובן לתרגם לאנגלית אם רוצים להגיש את זה כתשובה לממשל האמריקאי.

בברכת שנה טובה,

פליאה אלבק

מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

Don't let missionary zeal trample professional standards

JACKSON DIEHL, the *Washington Post* reporter in Israel, is known in the profession as a journalist's journalist. His writing can be moving, colorful, often poetic, and never less than meticulously detailed.

On May 14, the *Washington Post* published a story he filed from "Artas, the West Bank," headlined "Israel boosts land seizures - takes over land that West Bank Arabs have long farmed," and subtitled "Rush of confiscations appear linked to new Jewish settlements." It makes 14 highly damaging allegations against the State of Israel. Not surprisingly, the story was timed to coincide with the administration's offensive against "the main obstacle to peace" - the settlement in Judea, Samaria and Gaza.

Since Mr. Diehl did not find it necessary to investigate these allegations, they are repeated below - with the truth thrown in as a public service.

DIEHL: "The farmers of this ancient village ... will remember the Gulf war most of all ... for the land that was taken away from them. While the Palestinians of Artas waited out a 40-day curfew after January 15, teams of Israeli land agents began staking out tracts on the hillsides outside the village."

The truth: No land agents ever demarcated land in or near Artas, either before, during or after the Gulf war. Land in the Artas mountain ridges, far away from the village, was demarcated - not "after January 15" but throughout the 1950-91 winter. Part of that land had been sold to Jews 20 years ago. The remainder is uncultivated hills.

Diehl: "Two weeks after the war, a notice arrived: Israel had decided to seize 360 acres of traditional village lands, wiping out much of the agriculture on which the community depends. The confiscation was one of a sudden rash of land takeovers initiated by Israel ... after the Gulf war ... that appear linked to a vast new program of Jewish settlements."

The truth: No confiscation was ever made either in Artas or anywhere else in Judea or Samaria. The only exception: two hills, more than 30 km from Artas, from which shots

Raw Diehl

David Bar-Illan

were fired which killed travelers on the highway.

Diehl: "Israel justifies its confiscations on the grounds that Arab ownership has not been registered and that those using it cannot document 10 consecutive years of cultivation."

The truth: Uncultivated and unregistered land is not confiscated. It belongs to the state. This law has been in effect in Judea and Samaria under Turkish, British and Jordanian law since 1858.

Diehl: "Thuria Sahin ... lost eight acres of almonds, olives and apricot orchards in the seizure."

The truth: Sahin's claim is false. Orchards are obviously cultivated lands. They cannot be, nor were they, confiscated.

Diehl: "... the land confiscations deprive families and even whole villages of their primary source of income."

The truth: No confiscations were made and no villager was deprived of his income.

Diehl: "... at least 7,500 acres of West Bank land was taken over by Israel in March and April, while 10,000 more were closed off by the military for possible seizure."

The truth: Lands are never closed off for possible seizure, but only if no appeal is brought against their being declared state-owned land. In March-April, less than 200 acres were thus closed.

Diehl: "Land seizures ... have helped provide Israel a claim to more than half the West Bank's total acreage."

The truth: State-owned land, including land claimed as such by Brit-

ish and Jordanian authorities, is 40 to 50 percent of the total acreage of Judea and Samaria. Of this, around 10 percent was declared government-owned by Israel.

Diehl: "This could be one of the last great land grabs by a government worried that it is coming under pressure to make concessions on territory, said lawyer Linda Bryer, who appealed two of the land cases to the Supreme Court."

The truth: Bryer did not apply to the Court in the matter of Artas but about Revava. Her applications were dismissed because they were without any evidence or basis in fact - no particulars, no proof, not even

Not surprisingly, the story was timed to coincide with the administration's offensive against settlement in Judea, Samaria and Gaza

affidavits from her clients to support her allegations.

Diehl: (Quoting Bryer) "People are waking up in the morning and finding that bulldozers are outside destroying their land."

The truth: When the government declares land as state-owned, it first shows the declaration to the village elders. Any person who has any claim to the land or thinks that his rights are affected by the declaration can appeal within 45 days. No fencing or bulldozing is allowed until after the 45 days have passed with no appeal. If an appeal is brought there is no construction until the case is settled.

Diehl: "Israel bases many land seizures on an interpretation of a 19th-century Ottoman-Turkish law that required villagers and families who wanted to register their owner-

ship of land prove they had cultivated the land for 10 consecutive years."

The truth: This is not an "interpretation," but what the statute says - and the way the law was understood by Turkish, British and Jordanian courts and textbooks. Moreover, a villager who legally owns land needs no proof of cultivation whatsoever. If he has no legal right to the land, he may register it in his name after cultivating it for 10 years.

Diehl: "the villagers' claims ... appear to suffer from the same problems that have plagued Palestinian landowners throughout Israeli rule."

The truth: Their problem was that under examination their allegations were found to be baseless and false.

Diehl: "Israel has not allowed the registration of land claims since 1968."

The truth: This is a blatant fabrication. Israel has always allowed registration, and land claims have been registered in every year since 1967.

Diehl: "Villagers said, 'Some of the land seized had not been farmed in the last two years because of the drought.'"

The truth: No land anywhere has ever been declared state-owned because it was not cultivated for two years.

Diehl: "Israel, the villagers say, intends to take their land regardless of the legal details."

The truth: Israel does not take Arab houses, or lands belonging to or cultivated by Arabs.

IT WOULD have been simple enough to check Israel's side of the story with the Justice Ministry, but Diehl did not bother. Israel's "side" is presented by quoting Lt.-Col. Shmuel Ozenboy, a spokesman for the army's civil administration, who said he doubted the Palestinian claims, and that "Palestinians had the right to appeal the seizures to military review courts. Many had done so in the past, in some instances winning their claims."

During the first years of the intifada, an American television reporter used to declare before his broadcasts: "I am going to create the Palestinian state right from this studio." This sense of mission seems to animate foreign correspondents who view the "Palestinian revolution" not as a totalitarian spearhead of the Arab drive to destroy Israel, but as a cross between the French resistance and the American civil rights movement. But one would have expected a reporter of Mr. Diehl's reputation not to let missionary zeal trample fundamental professional standards.

U.S. PRES his year- European buy a pig various co sealed bag us contain

Actual the bag than seven taught us potential ners and taken in American by that Hussein through Hussein. of them a and Sadd peace pro Jews - u

Meanu islatore a sent con hog. U again, th to help salaries I ment fun the "spe rows. An bring hel hamstrin proving

Also I some Jewi given add by planti Bnei Bra

THE AB many usa whose ft popular tions ... a greedines Oxford E That of the old ling pig and other the bags i pecting ci "poke" when he cat fled i gulled by Coin A l and Alan Dogs... l Hogwa 15th cent swine. In was appli over a ce ism. In i sense. An Arafats feed us a 'A han

CRYPTIC CROSSWORD

ACROSS

- 1 This can bring cricket to an end all too soon (11)
9 Underground pipe (4)
10 Humour, even, as an aid to bricklayers (6-6)
11 Escape from scuffle effectively (4)

- 22 Barber's tariff at reduced price (3-4)
23 But they are not mounted members of the RAMC (7)
24 Rent-drop that is cheeky? (4)

- 26 On some flights, it reduces the noise (6-6)
29 Due to be married, given ring first (4)

- 6 Surgeon's assistant with his back to the wall (7)
7 Escamillo, for one, fell-big hurt resulted (11)
8 Operator of hostel inept, it turns out (11)
12 Request for skin cream (11)
13 Barrie's neat sort of puzzle (6-6)
15 In the limelight, he appears

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-a-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

22 May 1991

Mr. David Bar Ilan
The Jerusalem Post

Dear Sir,

The following are answers to the article you sent to me and to your questions.

I. Notes regarding the newspaper article (numbered according to the numbers inserted in the attached copy of the article).

1. Obviously neither 15 teams nor even 5 teams have ever demarcated any land in Artas, before, during, or after the Gulf War. A normal team did demarcate land in Artas mountain ridges (far away from the village of Artas) throughout the winter of 1990/91. The land demarcated was land part of which had been sold into Jewish ownership almost 20 years ago, and the remaining part is uncultivated hills.
2. No confiscation whatsoever was made, neither in Artas nor elsewhere in Judea or Samaria, except in two areas in which land was confiscated because people hiding there shot to death passengers travelling in cars on the nearby highway. However, these two areas are not in Artas nor are they within 20 miles of Artas.
3. Uncultivated unregistered land is not confiscated. It belongs to the government. This is the law in Jordan today, and it was the law in Judea and Samaria at least since 1858, while it was under Turkish, British and Jordanian law. Israel has made no alterations in the land law in Judea and Samaria whatsoever.
4. No one could have lost almond, olive, or apricot orchards because these are obviously cultivated lands and therefore need no documentary proof of cultivation.
5. This is either a misunderstanding or simply untrue. No confiscations were made, and no villager was deprived of his source of income.
6. These claims are also completely untrue.

7. The total amount of land declared government-owned by Israeli authorities in Judea and Samaria is around 10% of the area, while the land in Judea and Samaria registered as government-owned by the Jordanian authorities is much more.

8. As you probably know, Linda Brayer's land applications were dismissed by the Supreme Court because they were without any evidence or basis in fact, i.e. there were no particulars, no proof, and not even signed affidavits from her own clients to support her allegations. Ms. Brayer did not even tell the Court the location of the land upon which she claimed that bulldozers were working.

9. Clearly, Lt. Col. Shmuel Ozenboy gave accurate answers.

10. The area mentioned here, south of Bethlehem, was allotted by the government of Israel to the city of Efrat in the year 1980, and a considerable part of this land was at that time purchased by Jewish organizations.

11. "The same problems" referred to here were in reality that under examination by the judicial system, their allegations were found to be untrue. For instance, in the first appeal brought by the Arab villagers about the lands of the same city of Efrat, they claimed that these lands were cultivated lands and vineyards. When asked to bring expert evidence, they supplied written evidence of an Arab expert, stating that other lands not far away were planted with vines, and that the land under appeal could also be planted if it will first undergo considerable changes to prepare it for cultivation. This clearly showed not only that the allegation that the land under appeal was planted vineyards was untrue, but also that it was land which in its present condition could not be planted at all.

12. This is not "an interpretation". This is what is written in the statute and this is the way the statute was interpreted by the Turkish, British, and Jordanian authorities, courts and textbooks. However, it does not apply to villagers who want to register "their" lands. On the contrary - if the lands are theirs (because they have bought them from the government or from the previous owners, or inherited them, etc.) then the registration is based on the legal right of ownership and has nothing to do with cultivation. Only if the land does not belong to them, and they have no rights to this land and therefore they have no rights which they can register - then they can register it in their names if they have cultivated it for 10 years.

13. This is completely false. Israel has always allowed registration of land claims, and in fact, in every year since 1967, land claims have been registered.

14. The law demanding proof of cultivation is British legislation which was renewed by two Jordanian statutes, all of them giving effect to Turkish legislation. None of these was changed by Israeli legislation. Those who did not bother to register their lands, found their rights cancelled by British and Jordanian authorities, if not already a hundred years earlier by Turkish law.

15. No land anywhere, was ever declared government-owned because it was not cultivated for two years.

16. Although some of the beautiful foundations are probably ancient Jewish sites (King Solomon and King Herod, whose buildings and sites in Artas are mentioned in the newspaper, were both Jewish kings and had nothing to do with the Crusaders), no Israeli authority intends to take houses or gardens or private lands belonging to Arabs in Artas or cultivated by them, even if they were not cultivated during the last two, four or six years.

II. As to your questions:

1. The Turkish law did not have an expiration date, and therefore villagers can acquire ownership by cultivation even today. However, a British statute from the year 1921 provides that lands which are far away from villages (dead lands) cannot be acquired by possession unless registered by 1921.

2. The Land Registrar, whom I suppose you refer to as the "recording clerk", does not have any discretion if the conditions of the statute are fulfilled. However, the Jordanian law transferred the authority to decide on these matters from the Land Registrar to the Committee for the Registration of Unregistered Land.

3. It is completely untrue that Israel has not allowed registration since 1968. Israel has always allowed registration, and in fact, many land registrations by Arabs, both villagers and others, have been made since then.

4. Jordan, like Israel, has always allowed land registration.

5. Yes. The procedure of declaring land as government-owned is as follows: the village elders are shown the declaration and the land it applies to. They are told to tell the village population that this land is considered government-owned, and that any person who has any claim to the land or thinks that his rights are affected by the declaration should appeal to the Appeals Committee within 45 days after the village elders are shown the land demarcations or boundaries. No fencing or bulldozing is allowed until after the 45 days have passed or even afterwards if an appeal is brought against the declaration.

6. There is no question of lost harvest because if the land is cultivated it is not declared government land. The rare occasions when this did happen were when land was cultivated for the first time after it was declared government-owned, and then usually the proceedings in the Appeals Committee were so long that by the time the final decision was given, the land was already harvested.

7. I know of no case where improvements were proven and land was declared government-owned.

8. I do not know how or what the writer knows. However, it is a fact that many Arab villagers have cultivated land which does not belong to them, and this is the reason why Turkish law gives them the right to register it if they cultivate it for 10 years. They do not lose this right if they continue to cultivate, and they can apply for registration today, if the land is not of the kind which under the British law had to be registered not later than 1921, and if the land has not undergone land settlement by British or Jordanian authorities under the land (Settlement of Title) Ordinance, 1928 or the Jordanian law of Settlement of Land and Water.

9. The Pools of Solomon are a historical site in Artas. These pools were the water supply of Jerusalem from the time of King Solomon.

10. Artas is the name of an Arab village, not very far from the lands declared government land, and from the lands bought by Jews 20 years ago.

III. Enclosed is a copy of an article which I wrote in English, on the topic of government-owned land.

Sincerely yours,

P. Albeck

Plea Albeck

Director of the Civil Department
The State Attorney's Office

enclosures

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-a-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

11 June 1991

Mr. David Bar Ilan
The Jerusalem Post

Dear Sir,

The following are answers to your letter dated 31.5.91:

1. The lands declared government-owned by Israeli authorities are mostly in addition to those which have in fact been registered or claimed by Jordanian authorities because they are in different parts of Judea and Samaria, but some of them are the same lands. For instance, in the Jericho area, the Israeli authorities declared as state-owned, land which was previously claimed by the Jordanian authorities and an appeal by the Arab villagers was rejected by the Jordanian court. However, in most cases, we know that the Jordanian authorities claimed a specific plot of land through the fact that they got that land registered in the land registry as government-owned. Lands claimed by the Jordanian authorities but not registered in the land registry, are not always known to Israeli authorities because the documents about them are not in the land registry offices (which are located in Judea and Samaria) but are in the central government offices in Amman. This is the reason that, in several cases, Israeli authorities declared land as government-owned and only later, through appeals by Arab villagers or otherwise, received information that the same land was already claimed or decided or adjudicated as government-owned by Jordanian authorities. Of course, if the land was claimed as government-owned by Jordanian authorities, and a final decision to that effect is in the possession of Israeli authorities - be it a final court judgement or a final administrative decision or a registry in the land register - then Israeli authorities administer the land without declaring it government-owned. This is because the purpose of declaring land as government-owned is in telling the villagers that any person who has a claim to the land should come forward with that

claim so that it can be checked and justified. If there already exists a final decision that the land is government-owned, there is no reason to give a new opportunity to villagers or others to contest it, and therefore no declaration is made.

2. Government-owned land, (including land claimed or considered as such by British, Jordanian or Israeli authorities) is approximately 40 - 50% of the total acreage of Judea and Samaria. Of this, approximately 10% was declared as government-owned by Israeli authorities and not previously decided or registered by British or Jordanian authorities, although all or parts of it may have been administered by the British and/or the Jordanian authorities without a decision or registration (because according to Turkish, British, and Jordanian law - all land belongs to the government if not acquired by another party).

3. "Government-owned land", "State land" and "Public land" are all the same. All three are informal terms and not exactly correct. The legal term used in the legislation of the British Mandate in Palestine is "Public Lands" and the Palestine order in council 1922 provides that, "(1) All rights in or in relation to any public lands shall vest in and may be exercised by the High Commissioner for the time being in trust for the Government of Palestine." For this, we use the abbreviation "government". The Jordanian legislation says that the "Lands of the Kingdom" shall be registered in the name of "the treasury of the Hashemite Kingdom of Jordan". Israeli legislation states that the "State lands" shall be registered in the name of "The State of Israel". However, for practical purposes, we use in English the expression "government lands" because of the expression in the British Mandatory Legislation.

4. Enclosed are copies of the decisions of the Supreme Court on Linda Brayer's applications.

5. Ms. Brayer did not apply to the Court in the matter of Artas at all. She applied in the matter of Revava. Two weeks ago, An appeal (no. 47/91) was lodged to the Appeals Committee by 60 persons represented by Advocate Ali Gozlan, challenging the declaration of government land in Artas village. No appeal was lodged to the Supreme Court of Israel. In the appeal brought by Adv. Gozlan in the matter of Artas, the falsity of Mr. and Mrs. Sahin's statements will be proven.

6. The land near Artas, bought in or before 1980 by Jewish organizations, was not bought from the government. It was bought from Arab villagers in Artas. The purchases were confirmed at the time not only by the owners who sold the land, but also by their neighbors and by the village elders. Those lands "have not yet been adjudicated", as Mr. Diehl writes, because they need no adjudication as the application for registration has not been contested by any Arab villager or other party. Additional lands were declared government-owned and about parts of those, an appeal has been lodged with the Appeals Committee as mentioned above. This new appeal has, of course, not yet been adjudicated.

7. The claims as to the registration of the lands brought by Jewish organizations are being adjudicated by the Committee for Registration of Unregistered Lands according to the Jordanian statute on registration of unregistered lands. The claims regarding lands declared government-owned are being adjudicated by the Appeals Committee according to international law and practice.

8. Regarding your point 4: In Israel and Jordan, land registration is based on Turkish Ottoman legislation from the year 1858. This calls for official books where rights or transactions over land have to be registered. Land settlement means proceedings under the Land (Settlement of Title) Ordinance, 1928, enacted by the British Mandatory authorities in Palestine, and the later legislation based on this Ordinance, which in Jordan is the Jordanian statute on Settlement of Land and Water. This legislation laid down a new procedure of surveying and registering all the land of a certain area simultaneously. This procedure was temporarily halted as mentioned in your point 4. However, land registration is not land settlement. Land registration means any registration of any plot of land, either registration as the result of land settlement, or registration of any land not yet registered or of any transaction such as sale, inheritance, lease, mortgage, etc., when the transaction is made. These can be registered either in lands which have gone through land settlement proceedings or in lands which have not yet gone through land settlement proceedings, or even in lands which are in the middle of land settlement proceedings. In all three cases, this is land registration and not land settlement; and this procedure has not been stopped by Israeli authorities or legislation. Thus, for instance, the town of Jenin underwent land settlement proceedings by the British Mandatory authorities, the town of Ramalla by the Jordanians, and the town of Hebron by no one, but in each of these three cities there is a Land Registry Office open several days a week and every land transaction has to be registered there.

9. Regarding your point 5: Some survey and staking out was carried out during the registration proceedings of lands purchased as mentioned above. Additional surveys and staking out was made in preparation for declaring certain lands as government-owned. As to the allegations about land taken over or closed off by the military, two hills, quite some distance from Artas, were closed off by the army, each only after shots were fired from the hill killing passengers in cars travelling on the highway located on the lower slopes of that hill. No land was closed off for registration or declaration proceedings.

Of course, there are many lands closed off after having undergone declaration proceedings in the past and no appeal has been brought or, if appealed, the appeal was adjudicated and a final decision was given by the Appeals Committee that the land is government-owned. As to the months of March and April, if you would deduct two zeros from the number of acres you mentioned - the estimate would be approximately correct (i.e. a total of 175 acres instead of 17,500 acres).

10. Your point 6: I meant exactly what you quote. This is the British and Jordanian express legislation. However, as explained above, Israel did not continue land settlement proceedings in Judea and Samaria. Therefore no rights were cancelled by proceedings made by Israeli authorities in Judea and Samaria, although rights were cancelled by British Mandatory proceedings and by Jordanian authorities. However, you must keep in mind that as far back as the Turkish Ottoman legislation from 1858, rights to land depended on registration by the land registrar, and cultivation of land gave at best only the right to apply for registration. Registration of lands in official registries as sole basis for ownership was taken by the Ottoman Empire in the middle of the nineteenth century from the European legal systems among many other European statutory provisions adopted by the Ottoman Empire at that time (for example, Mercantile Law and Insurance Law).

11. Regarding your point 7: Yes, it can, according to the Ottoman Land Law and Jordanian Law. However, it was never done in fact by Israeli authorities.

12. Regarding your point 8: Yes. However, if land is not registered and was not cultivated for 10 years, then of course it may be declared government-owned, as the period of prescription of rights to land in Ottoman and Jordanian law is 10 years (unless the land is registered after land settlement proceedings).

13. Regarding your point 9: Annual land tax is paid according to possession of land and not according to ownership and irrespective of whether the land is registered or not. However, under Jordanian law, (which is the law applied in Judea and Samaria) non-irrigated lands are exempt from tax, and building sites, buildings and plantations are liable to annual tax. In theory, according to Ottoman land legislation, no land can be privately owned without registration. However, the legislation recognizes certain circumstances in which cultivation for 10 years is considered as almost equivalent to registration.

14. Regarding your point 10: Cultivation on government-owned land is allowed either by agreement with the custodian of government property, or where it has continued without permission for a considerable time. Under a Jordanian statute, cultivation of government-owned land without express permission is a criminal offense with a prison sentence, but this does not apply to long-term cultivation, as 10 years of cultivation give a prescriptive right.

15. Regarding your point 11: The population of Palestine in 1922 was approximately 750,000. The area of Palestine west of the Jordan river is 27,000,000 dunams. In 1922, nearly 80% of it was government-owned.

Since 1967, approximately 30,000 applications for land registration have been made by Arabs in Judea and Samaria, of which more than half were allowed. By Jewish or Christian non-Arab organizations and by the custodian of government property together, probably not more than 3,000 applications have been made. Less than half of these applications were allowed because there were hundreds of cases where Arabs cheated Jews and "sold" them lands which did not belong to them. This was discovered at the proceedings for checking the applications for registration brought by the Jews.

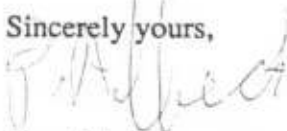
Numbers of acres are difficult to give, as the number of registration is tens of thousands and the number of meters and/or dunams is different in each registration. Altogether, in each category (Arabs, Jews, and government) probably tens of thousands of dunams were registered, but Arab registrations probably exceeded one hundred thousand dunams (these include registrations of transactions of land from one registered owner to another).

During the time of Jordanian control, Arab registrations were made in a similar number and in greater areas, but registration in the name of the government was much higher, probably many thousands of registrations and approximately half a million dunams. Registrations for non Arabs were rare, and were mainly by Christian churches, and probably amounted to not more than several hundred registrations which included several tens of thousands of dunams. We have no overall information regarding applications brought and not allowed during the Jordanian regime, but we have several decisions denying Arab applications for registration (i.e. on the grounds that the land is not cultivated or that it is of a category which cannot be acquired by cultivation).

When the area came under Jordanian control, approximately 60% of the land was government-owned.

The total area of Judea and Samaria is 6.4 million dunams.

I hope this information will answer your queries.

Sincerely yours,

Plea Albeck
Director of the Civil Department
The State Attorney's Office

1

the topic of Government owned land. In the light of the title settlement procedures discussed on page 3 of the article, it is possible that some of the activities described by Mr. Diehl are accurate but not related to "land seizure" by the Israeli government. Also some data supplied is not clear to me and further some ambiguities must be resolved if possible. Please advise on the following:

Re point 7 of your fax of 22 May,

1. / Mr. Diehl says, "declarations of public land have helped provide Israel a claim to more than one-half of the West Bank's total acreage." She says Israel has declared "around 10% of the area" of Judea and Samaria (the Region) as "government-owned", "while the land . . . registered as government-owned by the Jordanian authorities is much more." Is the 10% she gives in addition to whatever the Jordanian authorities registered as government-owned? or is the 10% a correction? Is the government-owned land in the Region more than one-half the total acreage, as stated by Mr. Diehl, or not? Is there a difference between "government-owned land", "public land" (used by Mr. Diehl) and "state land"?

55
@/10/16
2/12/16

2. Re point 8: Mr. Diehl says tht Linda Brayer appealed two of the land cases to the Supreme Court. Ms. Albeck says that "Linda Brayer's land applications were dismissed by the Supreme Court. . ." On What date? Mr. Diehl's article was published 14 May.

Mr. Diehl gives the names of two Arabs; both in relation to Artas, as I read the article: "Thuria Sahin, whose family . . . lost eight acres", and Abdullah Sahin, who says in the next to the last paragraph, "We have not been able to go to our lands already for two months because the soldiers drive us away." Are either of these persons named in the court actions that were dismissed? Do the statements made by Mr. Diehl in his article jibe with those set forth in the applications filed by Ms. Brayer?

3. Re points 10 and 11: According to Mr. Diehl, "Artas farmers . . . appealed the military declaration. . ." What military declaration? To what tribunal was the appeal made? and when?

Ms. Albeck writes that "The area mentioned . . . was allotted by the government of Israel to the city of Efrat in the year 1980, and a considerable part of this land was at that time purchased by Jewish organizations." Does this mean that Jewish organizations bought the land in 1980 from the government? When did the government determine that the land was state owned?

Mr. Diehl says, "lawyers say the villagers claims . . . have not yet been adjudicated." Is he correct? Are these claims that challenge the government action taken in 1980? In what tribunal are these claims being adjudicated?

4, Re point 13: Ms. Albeck in her article, page 3, discusses land settlement procedures. In the next to last paragraph, she states that "-- a military government order establishes that the title settlement procedure is to be suspended, mainly because the title settlement documents were left in Jordan and are not physically accessible." In the booklet The Rule of Law In The Areas Administered by Israel published by the Israel National Section of the International Commission of Jurists, the statement is made that "The Order concerning Water and Land Settlement, 1968 temporarily halted land settlements proceedings in the Region," page 47, copy herewith. When Mr. Diehl says that Israel "has not allowed the registration of land claims since 1968", he has mistaken settlement for registration. In the United States, what you refer to as "settlement", means having the land surveyed, platted and recorded in the land records.

2

5. Mr. Diehl says between points 9 and 10 that "the land staked out by surveyors lies on rolling hills overlooking Artes". Can it be that the surveying and staking out are part of the land settlement process? Ms. Albeck in her (undated) article says that out one third of the land in the Region has gone through land title settlement and is registered. Is the government currently, or was it recently, engaged in surveying in the vicinity of Artes in the process of completing the land title settlements records? In point 6, Mr. Diehl says that "According to the East Jerusalem Coordinating Committee of International Non-government Organizations" . . . at least 7,500 acres of West Bank land was taken over by Israel in March and April, while 10,000 more were closed off by the military for possible seizure." If the Committee is like the ones here, it probably has a press release or handout that is available to the public and could identify the location of these "takeovers". Again, is the government activity referred to not a takeover at all but another step in the process of completing the land title settlement records? Surely the government agency with the function of completing this process would know whether its personnel was working in the areas indicated. Would the agency, in connection with its function, "close off" or initiate the closing off of land?

Q. 14-15

6. Re point 14: I am sorry I do not understand. Surely you do not mean that "Those who did not bother to register their lands, found their rights cancelled . . ." even if the land remained in cultivation? Please explain.

7. Re point 15, the Encyclopaedia Judaica Vol. 9 under the title "Israel," subtitle "State of Israel and Its Antecedents", heading "Aliyah, Absorption and Settlement" has a section on "Land Ownership", page 555 in the 1972 edition. In referring to the "mahlul law", it states that "cultivable land untilled for three consecutive years escheated to the state." Can unregistered land, on which cultivation has ceased for three consecutive years without extenuating circumstances, be declared government-owned?

8. Re point 16, is the conclusion applicable if the property is neither cultivated nor registered?

9. Where land is registered, is the owner required to pay an annual tax on the land? If so, what is the consequence of non-payment? If land is cultivated but not registered, what is the position with respect to land tax? Is there such a thing as privately owned land which is not registered?

10. Is cultivation allowed on government-owned land? If so, in what circumstances or conditions?

11. Some statistics please:
 What was the population of Palestine in 1922 when the mandate was formally taken by Britain? (Palestine west of the Jordan.)

What was then the area of Palestine (west of the Jordan) and how much of it was state or crown land?

Since Israel took possession of the Region in 1967, how many applications for registration of land were made there per year a) by Arabs and b) by non Arabs, and of these, how many were allowed per year for Arabs and non Arabs, and for how many acres.

While the Region was in Jordanian control, how many applications for registration of land were made per year (all presumably by Arabs), and how many were allowed and for how many acres?

When the Region came under Jordanian control, how much of the land was registered? What was the total area of the Region?

The land was Jordanian "Crown owned"? What was the total area of the region?

(3)

because it subjects one of the worst consequences of past occupations to an initial prohibition and facilitates the working out of subsequent reasonable and fair controls by the occupying state.

It should be stressed that at no time has it been the policy of the military government to prohibit land transactions in the manner envisaged by Von Glahn. The Order is intended to enable supervision of transactions and to authorise those transactions which do not adversely affect the rights of absentee owners or public land. These controls are incontestably "reasonable and fair."

The following figures serve to underline this policy:

In the year 1978/1979, out of 2789 transactions submitted for approval to the military government:

2489 were approved; 55 were rejected; 3 were withdrawn; 242 are still under consideration.

In the year 1979/1980, out of 2889 transactions submitted for approval to the military government:

2637 were approved; 78 were rejected; 8 were withdrawn; 166 are still under consideration.

Land Settlement Proceedings

The Order concerning Water and Land Settlement, 1968³⁰ temporarily halted land settlement proceedings in the Region. Such proceedings, which are based on the provisions of the Jordanian Law concerning Water and Land Settlement³¹, determine, in a final and binding manner, rights in land. Because these proceedings are very complex and protracted, the Jordanian authorities only managed to settle a third of the land in the Region between 1949 and 1967.

In Israel, where a similar law applies, land settlement has also not yet been completed. The reason for freezing land settlement proceedings in the Region was that the military government did not wish to prejudice the rights of the inhabitants of the Hashemite Kingdom east of the River Jordan or of absentee landlords.

The mere fact that some of the land has not yet undergone land settlement proceedings does not in any way prejudice any existing rights in such land. According to the Jordanian law, any registered right in land, even though the land is not settled, is completely protected. Moreover, unregistered rights in land which has not undergone settlement may be proven by the testimony of neighbours, land contracts, probate and succession orders, and similar methods. On the other hand, if the land in question is settled, title is determined only on the basis of entries in the Land Registry, which are final and binding.

Copy 1/21

Israel Boosts Land Seizures

Rash of Confiscations Appears Linked to New Jewish Settlements

By Jackson Diehl
Washington Post Foreign Service

ARTAS, West Bank—The farmers of this ancient village, nestled in the Judean hills near a spring named for King Solomon, will remember the Persian Gulf War most of all for the land surveys it brought here—and the land that was then taken away from them.

While the Palestinians of Artas waited out a 40-day curfew after Jan. 15, teams of Israeli land agents began staking out tracts on the hillsides outside the village. Then, two weeks after the war ended, a notice arrived: Israel's government had decided to seize 360 acres of traditional village lands, wiping out much of the agriculture on which the community depends.

The confiscation was one of a sudden rash of land takeovers initiated by Israel in the West Bank in the two months after the Persian Gulf War—amounting to at least 7,500 acres so

far—that appear linked to a vast new program for the construction of Jewish settlements. Israel justifies its confiscation of the land on the grounds that Arab ownership has not been registered and that those using it cannot document 10 consecutive years of cultivation.

For the people of Artas, it seemed like the inevitable consequence of a war that left Israel's government more determined to hold on to occupied Arab lands.

"This is the humiliation that the war has brought us," said Thuria Sahin, whose family, part of one of Artas's four ancient clans, lost eight acres of almond, olive and apricot orchards in the seizure. "The Jews have taken our lands, leaving us with nothing. The men who worked in Israel have lost their jobs."

Villages around the occupied territories are still reeling from the economic and political shocks of the Gulf war, in which the Palestinians backed Iraq's Saddam Hussein. But among

the hardest-hit communities are those from which land was taken. While Israel's more publicized construction of new housing in settlements sometimes has little direct impact on Palestinians, the land confiscations deprive families—and even whole villages—of their primary source of income.

According to the East Jerusalem based Coordinating Committee, International Nongovernment Organizations, a pro-Palestinian group, at least 7,500 acres of West Bank land was taken over by Israel in March and April, while 10,000 more were cleared off by the military for Jewish seizure.

Although most of the land does not have legally registered owners, keeping with widespread practice before the 1967 Arab-Israeli war, nearly all of it has long been claimed by Arab villages or families, as much of it was being cultivated.

Such land seizures, which Israel

See LAND, A10, Col. 1

Israel Takes Over Land That Was

LAND, From A8

describes not as expropriations but as entirely legal declarations of public land, have been going on in the West Bank and Gaza Strip for more than a decade and have helped provide Israel a claim to more than half the West Bank's total acreage.

Lawyers, human rights activists and Israeli journalists, however, say that the current wave of confiscations has been unusually large, reflecting the new approach taken toward the territories by the government of Prime Minister Yitzhak Shamir.

"This could be one of the last great land grabs, by a government that is worried that it is coming under pressure to make concessions on territory," said Linda Brayer, a lawyer

who appealed two of the land cases to the Supreme Court. "People are waking up in the morning and finding that bulldozers are outside destroying their land."

Israeli authorities have offered no public account of the extent or purpose of the latest land takeovers, although Lt. Col. Shmuel Ozenboy, a spokesman for the army's civil administration in the West Bank, said he doubted the Palestinian claims. He said their figures on acreage "sounded high" and added that he did not think the seizures were larger than in other recent years.

Ozenboy pointed out that Palestinians had the right to appeal the seizures to military review courts and that many had done so in the past, in some instances winning their claims. He said Palestinian land claims are

usually exaggerated and that in the army's view most of the land seized was legally ownerless and uncultivated.

The land confiscations have been one of the major issues raised by Palestinians in recent meetings with Secretary of State James A. Baker III. At one meeting, Bethlehem Mayor Elias Freij forcefully raised the case of nearby Artas with Baker, prompting U.S. diplomats in Jerusalem to make their own investigation of the takeover. They are expected to take up the matter with Israeli officials soon.

The land staked out by the surveyors lies on rolling hill overlooking Artas and its natural springs as well as Solomon's Pools, an ancient reservoir that archeologists now say was probably developed by King Herod.

Clifford

3
4
5
6
7
8

t Bank Arabs Have Long Farmed

10 The DHS is between Bethlehem and the booming Jewish settlement of Efrat to the south, prompting Freij to conclude that the area is intended for Jewish settlement. He predicts Israel intends to hem in Bethlehem with settlements, a strategy it has already used in East Jerusalem, Ramallah and Hebron, all Arab-inhabited cities captured by Israel in the 1967 war.

11 Artas's farmers, mostly belonging to the four clans whose recorded presence here dates back centuries, appealed the military declaration. But lawyers say the villagers' claims, which have not yet been adjudicated, appear to suffer from the same problems that have plagued Palestinian landowners throughout Israeli rule.

12 Israel bases many land seizures on an interpretation of a 19th-century

Ottoman Turkish law that required villages and families who wanted to register their ownership of land to prove they had cultivated the property for 10 consecutive years. Israel, which has not allowed the registration of land claims since 1968, says it may claim any unregistered property unless an Arab can prove it has been cultivated for 10 years.

13 Under Ottoman, British and Jordanian rule, many Arab villages did not bother to register their ownership of land, since it had been passed down through families for generations. Now it is too late, Israel says, and many families have difficulty proving successive years of cultivation. In Artas, too, villagers said, some of the land seized had not been farmed in the last two years because of the country's drought.

16 Sitting in gardens outside stone family homes, some built on Crusader-era foundations, many in Artas view their situation fatalistically. Israel, they say, undoubtedly intends to take their land and will do so regardless of the legal details.

"We have not been able to go to our lands already for two months because the soldiers drive us away," said Abdullah Sahin, adding that a village youth was shot and wounded in a confrontation with the guards.

"If they take those lands, then this village is finished," said his son Awad. "We have nothing else. Hardly anyone works outside the village. They will build the settlement on the hill and dump their sewage down here on us. They will try to drive us out. Eventually, I suppose we will die."

Needed: Data on which to base a reply, including your own perceptions and

- 1 Did the 19th century Turkish law have an expiration date?
- 2 Was the recording clerk required to accept the registration, or did he have discretionary authority?
- 3 Is it correct that Israel has not allowed registration since 1968? 4 Did Jordan allow registration?
- 5 Is notice or warning required, or given, to the claimants? before the property is fenced off or bulldozed?
- 6 Do they receive compensation for lost harvest? or improvements?
- 8 How does the writer know that "Under Ottoman, British and Jordanian rule, many Arab villages did not bother to register their ownership of land since it has been passed down through families for generations?"
- 9 Pools of Solomon? 10 Artas?

plus whatever additional you believe appropriate

12/11/71

STATE OF ISRAEL
MINISTRY OF JUSTICE

Salah-n-Din Street, 29
P.O. Box 1087
91010 Jerusalem

Telephone 02-708511
Facsimile 02-869473

22 May 1991

Mr. David Bar Ilan
The Jerusalem Post

Dear Sir,

The following are answers to the article you sent to me and to your questions.

I. Notes regarding the newspaper article (numbered according to the numbers inserted in the attached copy of the article).

1. Obviously neither 15 teams nor even 5 teams have ever demarcated any land in Artas, before, during, or after the Gulf War. A normal team did demarcate land in Artas mountain ridges (far away from the village of Artas) throughout the winter of 1990/91. The land demarcated was land part of which had been sold into Jewish ownership almost 20 years ago, and the remaining part is uncultivated hills.
2. No confiscation whatsoever was made, neither in Artas nor elsewhere in Judea or Samaria, except in two areas in which land was confiscated because people hiding there shot to death passengers travelling in cars on the nearby highway. However, these two areas are not in Artas nor are they within 20 miles of Artas.
3. Uncultivated unregistered land is not confiscated. It belongs to the government. This is the law in Jordan today, and it was the law in Judea and Samaria at least since 1858, while it was under Turkish, British and Jordanian law. Israel has made no alterations in the land law in Judea and Samaria whatsoever.
4. No one could have lost almond, olive, or apricot orchards because these are obviously cultivated lands and therefore need no documentary proof of cultivation.
5. This is either a misunderstanding or simply untrue. No confiscations were made, and no villager was deprived of his source of income.
6. These claims are also completely untrue.

ג.נ.ג.
ג.נ.ג.

7. The total amount of land declared government-owned by Israeli authorities in Judea and Samaria is around 10% of the area, while the land in Judea and Samaria registered as government-owned by the Jordanian authorities is much more.

8. As you probably know, Linda Brayer's land applications were dismissed by the Supreme Court because they were without any evidence or basis in fact, i.e. there were no particulars, no proof, and not even signed affidavits from her own clients to support her allegations. Ms. Brayer did not even tell the Court the location of the land upon which she claimed that bulldozers were working.

9. Clearly, Lt. Col. Shmuel Ozenboy gave accurate answers.

10. The area mentioned here, south of Bethlehem, was allotted by the government of Israel to the city of Efrat in the year 1980, and a considerable part of this land was at that time purchased by Jewish organizations.

11. "The same problems" referred to here were in reality that under examination by the judicial system, their allegations were found to be untrue. For instance, in the first appeal brought by the Arab villagers about the lands of the same city of Efrat, they claimed that these lands were cultivated lands and vineyards. When asked to bring expert evidence, they supplied written evidence of an Arab expert, stating that other lands not far away were planted with vines, and that the land under appeal could also be planted if it will first undergo considerable changes to prepare it for cultivation. This clearly showed not only that the allegation that the land under appeal was planted vineyards was untrue, but also that it was land which in its present condition could not be planted at all.

12. This is not "an interpretation". This is what is written in the statute and this is the way the statute was interpreted by the Turkish, British, and Jordanian authorities, courts and textbooks. However, it does not apply to villagers who want to register "their" lands. On the contrary - if the lands are theirs (because they have bought them from the government or from the previous owners, or inherited them, etc.) then the registration is based on the legal right of ownership and has nothing to do with cultivation. Only if the land does not belong to them, and they have no rights to this land and therefore they have no rights which they can register - then they can register it in their names if they have cultivated it for 10 years.

13. This is completely false. Israel has always allowed registration of land claims, and in fact, in every year since 1967, land claims have been registered.

14. The law demanding proof of cultivation is British legislation which was renewed by two Jordanian statutes, all of them giving effect to Turkish legislation. None of these was changed by Israeli legislation. Those who did not bother to register their lands, found their rights cancelled by British and Jordanian authorities, if not already a hundred years earlier by Turkish law.

15. No land anywhere, was ever declared government-owned because it was not cultivated for two years.

16. Although some of the beautiful foundations are probably ancient Jewish sites (King Solomon and King Herod, whose buildings and sites in Artas are mentioned in the newspaper, were both Jewish kings and had nothing to do with the Crusaders), no Israeli authority intends to take houses or gardens or private lands belonging to Arabs in Artas or cultivated by them, even if they were not cultivated during the last two, four or six years.

II. As to your questions:

1. The Turkish law did not have an expiration date, and therefore villagers can acquire ownership by cultivation even today. However, a British statute from the year 1921 provides that lands which are far away from villages (dead lands) cannot be acquired by possession unless registered by 1921.

2. The Land Registrar, whom I suppose you refer to as the "recording clerk", does not have any discretion if the conditions of the statute are fulfilled. However, the Jordanian law transferred the authority to decide on these matters from the Land Registrar to the Committee for the Registration of Unregistered Land.

3. It is completely untrue that Israel has not allowed registration since 1968. Israel has always allowed registration, and in fact, many land registrations by Arabs, both villagers and others, have been made since then.

4. Jordan, like Israel, has always allowed land registration.

5. Yes. The procedure of declaring land as government-owned is as follows: the village elders are shown the declaration and the land it applies to. They are told to tell the village population that this land is considered government-owned, and that any person who has any claim to the land or thinks that his rights are affected by the declaration should appeal to the Appeals Committee within 45 days after the village elders are shown the land demarcations or boundaries. No fencing or bulldozing is allowed until after the 45 days have passed or even afterwards if an appeal is brought against the declaration.

6. There is no question of lost harvest because if the land is cultivated it is not declared government land. The rare occasions when this did happen were when land was cultivated for the first time after it was declared government-owned, and then usually the proceedings in the Appeals Committee were so long that by the time the final decision was given, the land was already harvested.

7. I know of no case where improvements were proven and land was declared government-owned.

8. I do not know how or what the writer knows. However, it is a fact that many Arab villagers have cultivated land which does not belong to them, and this is the reason why Turkish law gives them the right to register it if they cultivate it for 10 years. They do not lose this right if they continue to cultivate, and they can apply for registration today, if the land is not of the kind which under the British law had to be registered not later than 1921, and if the land has not undergone land settlement by British or Jordanian authorities under the land (Settlement of Title) Ordinance, 1928 or the Jordanian law of Settlement of Land and Water.

9. The Pools of Solomon are a historical site in Artas. These pools were the water supply of Jerusalem from the time of King Solomon.

10. Artas is the name of an Arab village, not very far from the lands declared government land, and from the lands bought by Jews 20 years ago.

III. Enclosed is a copy of an article which I wrote in English, on the topic of government-owned land.

Sincerely yours,

P. Albeck

Plea Albeck
Director of the Civil Department
The State Attorney's Office

enclosures

P. Albeck 2/12/68

שר הפנים
 משרד המשיט
 לשכת השר
 05-09-1991
 31638
 מס' מכתב
 733

ירושלים, ה' אלול תשנ"א
15.8.1991

אל:
מר יעקב ויסמונסקי
ראש מ.מ. גבעת שמואל

אל:
מר גיורא לב
ראש עיריית פ"ת

נכדדי,

הנדון: כביש "מכבית"
סימוכין: מכתבים מיום 12.3.91 ו-23.6.91.

שותף אני להערכתכם כי לכביש "מכבית" חשיבות גדלה והולכת.

עמדה זו מבוססת על בדיקה תחבורתית להערכת ההשפעה של פיתוח המטרופולין וישובי ציר הגבעות על התחבורה באזור המרכז.

תוצאות הבדיקה הצביעו על מחסור חמור בדרכי רוחב שיקשרו את הכביש המהיר המתוכנן (מס' 6) "חוצה ישראל". עם צירי האורך במערב ועם לב המטרופולין.

כביש "מכבית" הינו אחד מצירי רוחב אלו, אך אינו כלול בפרוייקטים המתוכננים לכיווע ע"י מע"צ בחומש הקרוב (1991-1995), והוא מומלץ לביצוע רק בחומש הבא (1996-2000). המלצה זו נובעת כנראה מסיבות של זמינות תכנונית.

לאור זאת מקובלת עלי הצעתכם להכין את הרקע המתאים לסלילתו המהירה של הכביש ולשם כך לכונן וועדה מצומצמת בהשתתפות נציגי השרים המכותבים בפניה. מצד משרד הפנים ישתתפו נציג ממינהל התכנון וממינהל כספים ותקציבים ברשויות המקומיות.

בנוסף לכך, במסגרת תוכנית המיתאר הארצית לקליטת עליה נבחנות האפשרויות לקיצור ההליכים ומשך הזמן הדרוש לאישור תכניות לדרכים בעלות חשיבות כפרויקט לאומי.

זכמנד רב, ובידידות ואני י.א.ר.
הרב אריה דרעי

- העתק: י. מודעי - שר האוצר
 א. שרון - שר הבינוי והשיכון
 מ. קצב - שר התחבורה
 ד. מרידור - שר המשפטים ✓

שר האוצר

משרד האוצר
 ת"ד 1000
 31396
 91-09-1
 מסי' _____
 מפתח _____
 תיק _____
 337

ירושלים,
ט"ו באלול התשנ"א
25 באוגוסט 1991

ת.91-6236

לכבוד
מר י. ויסמובסקי
ראש מ. מקומית גבעת שמואל

לכבוד
מר ג. לב
ראש עיריית פתח תקוה

א.ג.,

הנדון: כביש המכביית
מכתבכם מיום 23 ביוני 1991.

לאור פנייתכם סוכם בין אגף התקציבים ומע"צ כי ביצוע הכביש על היבטיו השונים יבחן בחינה מחדשת. כשלב ראשון בבחינה זו יעודכנו אומדני כלל העלויות הכרוכות בסלילת הכביש.

עם סיום הבדיקה האמורה תגובש החלטה בענין הכביש ובמידת הצורך יובא הנושא לדיון משותף עם הרשויות הנוגעות בדבר.

בברכה
יצחק מזדעי

- העתק:
- מר א. שרון - שר הבינוי והשיכון
 - מר א. דרעי - שר הפנים
 - מר מ. קצב - שר התחבורה
 - מר ד. מרידור - שר המשפטים ✓
 - מר ש. זינגר - מנכ"ל משרד האוצר
 - מר ח. קלוגמן - מנכ"ל משרד המשפטים
 - מר א. בר - מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
 - מר ד. קהת - מנכ"ל משרד הפנים
 - מר י. אבן - מנכ"ל משרד התחבורה
 - מר י. כהן - מנכ"ל מע"צ
 - מר ד. ברודט - הממונה על התקציבים
 - מר א. הלר - יו"ר מועצה מקומית גני תקוה
 - מר ד. קראפ - יו"ר מועצה מקומית קרית אונו
 - מר א. לזר - יו"ר מועצה אזורית דרום השרון
 - מר ע. ברקוביץ - יו"ר מועצה אזורית אפעל

י"א בתמוז תשנ"א
23 ביוני 1991

1013 - ו

משרד המשפטים
לשכת השר
דואר נכנס
21-07-1991
89636
מכתב
המלכה
לכבוד
מ.י. מודעי מר א. שרון

אוק

לכבוד	לכבוד	לכבוד	לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר ד. מרידור	מר מ. קצב	הרב א. זרעי	שר הפנים	שר הבינוי והשיכון	מר י. מודעי מר א. שרון
שר המשפטים	שר התחבורה	שר הפנים	שר הבינוי והשיכון	שר האוצר	שר האוצר

אזונים נכבדים,

הנדון: כביש המכביה

בהמשך לפנייתנו לכבודכם על הקמת ועדה אד הוק למימוש סלילתו של כביש המכביה הרינו להשלים את הפרטים הנדרשים:

- א. מסמכי תוכנית בנין ערים תשריט והוראות של כביש המכביה, מונחות לדיון על שולחנן של הועדות המחוזיות ת"א והמרכז.
- ב. הכביש שונדון עובר ממזרח למערב מכביש מספר 6 במזרח ועד כביש מס' 4 במערב, הכביש עובר מדרום לפ"ת ולגבעת שמואל ומצפון לקרית אוננו, גני תקוה, כפר אז"ר ובתחום מועצה אזורית דרום השרון.
- הכביש מסווג כדרך פרברית מהירה והינו השני בחשיבותו במערך הכבישים הארצי סימונו על פי מע"צ הוא 471.

DATE: 10/10/2023
TO: Mr. A. B. C.
FROM: Mr. D. E. F.
SUBJECT: [Illegible]

[Illegible Section Header]

[Illegible body text]

ג. הכביש עתיד להקל על עומס התנועה הנולתי נסבל בדרכים ממזרח למערב וימנע את הפיכת הישובים השלויים, גני תקוה וגת רימון למסלול תנועה עוברת המסכנת את תושביהם .

נושא הכביש זכה לעיזודם של כל ראשי הרשויות הגובלים בו שאף בחרו בנו כנצגיהם לקידום הנושא וכמו כן זכה הנושא לעיזודם של כל הגורמים המקצועיים המעורבים.

ד. אנו חוזרים ומבקשים מכבודכם להורות על הקמת ועדה לקידום הסלילה של כביש זה.

בכבוד רב

ראש מ. מקומית גבעת שמואל
י. ויסמונסקי

ראש עיריית פתח-תקוה
גיורא לב

העתקים:	מר שלום זינגר
- מנכ"ל משרד האוצר	מר חיים גלוקמן
- מנכ"ל משרד המשפטים	מר אריה בר
- מנכ"ל משרד השיכון והבינוי	מר זב קהת
- מנכ"ל משרד הפנים	מר יעקב (גקי) אבן
- מנכ"ל משרד התחבורה	מר י. כהן
- מנכ"ל מ.ע.צ.	מר א. חלה
- יו"ר מועצה מקומית גני תקוה	מר ז. קראפ
- יו"ר מועצה מקומית ק. אוננו	מר א. לזר
- יו"ר מועצה אזורית דרום השרון	מר ע. ברקוביץ
- יו"ר מועצה אזורית אפעל	

1. 1950-1951
2. 1952-1953
3. 1954-1955

4. 1956-1957
5. 1958-1959
6. 1960-1961

7. 1962-1963
8. 1964-1965
9. 1966-1967

10. 1968-1969
11. 1970-1971

12. 1972-1973
13. 1974-1975

14. 1976-1977	15. 1978-1979
16. 1980-1981	17. 1982-1983
18. 1984-1985	19. 1986-1987
20. 1988-1989	21. 1990-1991
22. 1992-1993	23. 1994-1995
24. 1996-1997	25. 1998-1999
26. 2000-2001	27. 2002-2003
28. 2004-2005	29. 2006-2007
30. 2008-2009	31. 2010-2011
32. 2012-2013	33. 2014-2015
34. 2016-2017	35. 2018-2019
36. 2020-2021	37. 2022-2023

ירושלים, יא' באייר התשנ"א
24 באפריל 1991

(25481)

203

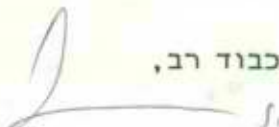
לכבוד
מר גיורא לב
ראש עיריית פתח-תקוה
רח' עליה שניה 1
פתח-תקוה

שלום רב,

הנדון: כביש "המכבית"
מכתבד מ-12.3.91

אתכבד לאשר קבלת מכתבך שבסמך.

על מנת שנוכל לטפל בבקשתך, אודה לקבלת פרטים נוספים בנושא - היכן עובר הכביש, במה חשיבותו, האם כבר נסתיימו הליכי התכנון בענינו, מהם הגורמים לעיכוב סלילתו והאם קיימת בעיה משפטית כלשהי שלה עלינו להדרש.

בכבוד רב,

אתער סלוחובסקי
עוזרת לשר

אס/אכ

ל.ב.ג. - ל.ב.ג.ד.

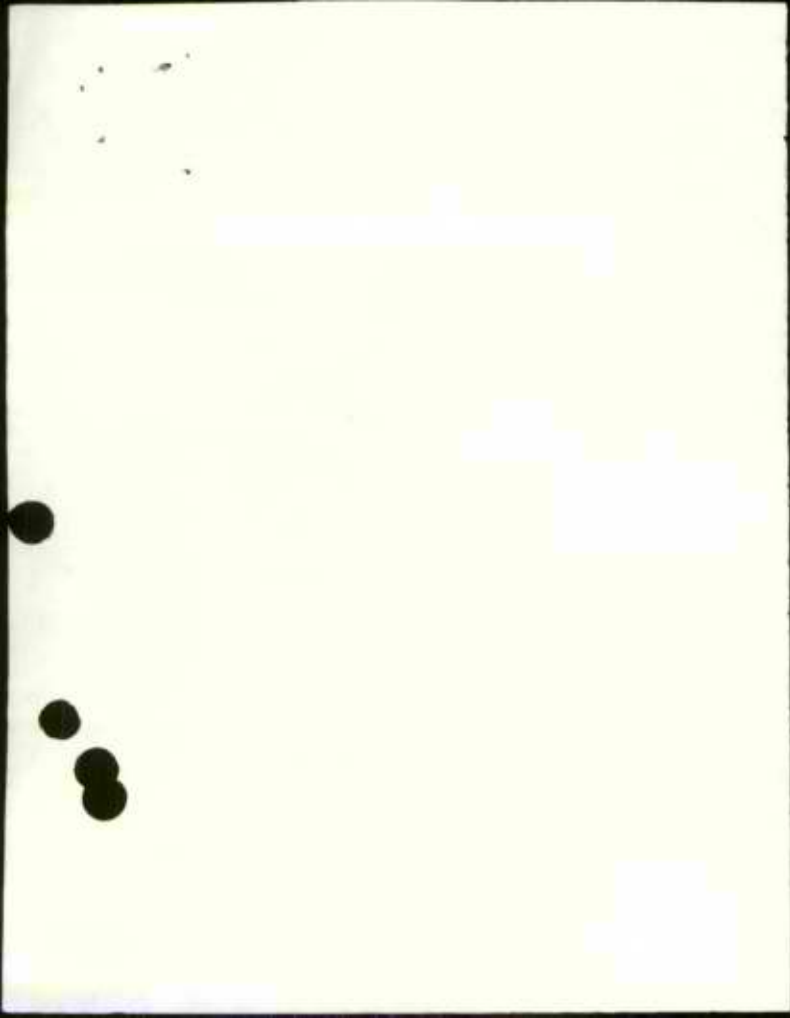
א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.י.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

ו.א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

ל.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

א.ב.ג.ד.ה.ו.ז.ח.ט.י.כ.ל.מ.נ.ס.ע.פ.צ.ק.ר.ש.ת.

12.4.

התאריך	אל:
7.4.91	א/א ת. קולומה - מנכ"ס
תיק מס'	מאות:
	אסתר סלונג
	רצוב

אסתר, בבקשה, לפי צו האה
 קבלת מילון אה אצא - אצא
 (מס' 10)

באור
 א/א

מזכ"ר הממשלה
 לשר המבחין
 1991-08-08
 94863

תק"ט

עירית פתח תקוה

Municipality of Petah-Tikva

רד המשפטים
לשכת הש"ר
דואר נ

29-03-1991
24624
פנימי
233

כ"ו באדר תשנ"א
12 ומרץ 1991

781 - ו

אליהו - אסתר

לכבוד הרב א. דרעי שר הפנים	לכבוד מר א. שרון שר הבנוי והשיכון	לכבוד מר ד. מרידור שר המשפטים	לכבוד מר י. מודעי שר האוצר

אזונים נכבדים..

הנדון: כביש "המכבית"

בשם ראשי המועצות והעיריות שנתחומן עובר כביש "המכבית",
פ"ת, דרום השרון, גני תקוה, קרית אונו, גבעת שמואל ואפעל,
ובהמלצת מנכ"ל מ.ע.צ. פונים אנו אליכם בבקשה למנות וועדה משותפת לשם
גיבוש המלצות, דרכי פעולה ותקציבים לסלילתו המהירה של כביש "המכבית".

בכבוד רב

ראש מ.מ. מקומית גבעת שמואל
י. ויסמונסקי

ראש עירית פתח-תקוה
ג'ורא לב

העתקים: מר שלום זינגר - מנכ"ל משרד האוצר
מר חיים גלוקמן - מנכ"ל משרד המשפטים
מר עמיקם אורן - מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
מר דן קהת - מנכ"ל משרד הפנים
מר י. כהן - מנכ"ל מ.ע.צ.
מר א. חלה - יו"ר מועצה מקומית גני תקוה
מר ד. קראפ - יו"ר מועצה מקומית ק. אונו
מר א. לזר - יו"ר מועצה אזורית דרום השרון
מר ע. ברקוביץ - יו"ר מועצה אזורית אפעל

חוקק ריאליזציה

המשרד לעניני דתות
לשכת סגן השר

בס"ד, ו' בחשוון תשנ"א
25 באוקטובר 1990

משרד החינוך
לשכת חשב
דואר בד.ק.
1000-10-30
19541
מ.י. סגור

לכבוד
מר דן מרידור
שר המשפטים
ירושלים

שלום רב,

הנדון: גני מודיעים - תשמונאים

רצ"ב מכתבו של מר יעקב בראון בשם גני מודיעים, אשר היה בעיניי לפלא מדוע מתעכב הנושא עד עתה.

אודה לך מאד על זירוז הענין להביא לסיומו.

בכבוד רב

משה גפני

כ"ס"ד יב' תמוז תש"נ
תאריך 05.07.90

לכבוד
מר זן מרידור
שר המשפטים
משרד המשפטים
ירושלים

הנדון: זירוז טיפול משפטי - חשמונאים גני מודיעין
גבעה מערבית מדיה 74/2 בטיפול ועדה לרישום ראשון בית-אל

בעקבות שיחת ח"כ הרב גפני מיום 4.7.90 עם כב' השר הננו פונים בזה
לכבודכם כדלהלן:

אנו מאות משפחות כרוכות ילדים רוכשי הגבעה המערבית נמצאים כמצב בלתי
נסבל זה כעשר שנים היות והמצב המשפטי של האדמה שנקנתה על ידינו טרם
הוסדרה ומחכים בקוצר רוח לרגע שבו יאפשר לעלות על הקרקע באופן חוקי.

לפני כשנתיים נקטה הממשלה יוזמה להסדרת בעיות הקרקע והכריזה על כל
האזור כקרקע בנייה המדינה - אך על הגבעה המערבי שבו אנו ממוקמים הוגש
ערעור (מלאכותי?) ע"י הערבים, דבר שגרם לסחבת נוספת.

ברצוננו לציין את הרצון הטוב ואת העזרה הרבה לו אנו זוכים מצד מנהלת
הלשכה האזרחי במשרדכם הנכבד הגב' פליאה אלבק, עו"ד.

אחרי מאמצים מרובים - כפי שהובטח - בזמן הקרוב ביותר צריך להיקבע תאריך
ל"קאשף" ועי"ד יתחילו בידור המשפטי של ערעורים הנ"ל.

בעיותינו הנובעת שבגללה אנו פונים עתה לכב' השר היא כדי שכב' יעשה את
כל מה שניתן בכדי לזרז ולקדם ולגמור את הדיונים הנ"ל, ושיתקיימו
דיונים יום יומיים כרצף ללא הפסקה בטיפול חיובי ובזמן קצר, בכדי שנוכל
לממש את זכויותינו ולבוא אל המנוחה ואל הנחלה. בטוחים אנו כיכולת ורצון
כבוד השר לפעול להסדרת מצוקותינו.

ככבוד רב וכתודה מראש
בשם ועד גני מודיעין
ישוב עירוני חרדי
ועד המשחכנים

בראון יעקב זאק
כני ברק, רחוב ירושלים 8,
51 342

העתק: להרב גפני ח"כ
לגב' פליאה אלבק, עו"ד

(933)

תאריך: 9.9.90
מס' תעודת זהות: 3570101
מס' תעודת זהות: 3570101
מס' תעודת זהות: 3570101

המזכיר בישאב זני מאזידין שלפי המוסר

מחלקת השרות 1982 היה צייד לקום, אצד
קובו לעו קם בשל אוי סיום הלפי הקרקעית
ביום הציוד לעדי הקרקעית מתנה נהי נקיים
בשני הוצרה להילמם האשון, חק בשל או
קב'ת מוצרת לעדין מתנה שחוצרה כולת

לקחת הישום מקרקעית, שהינו קמס של אשר
המשפחה, נדונה הפניה לפי המשפחה

לאור האיסור בה מתקדמת התהליך - נויה
שיש הוצרה שהשר, בהסמכת על המשר

הצהר, יבקש שצרי אג הסופר בדיקת קב'ת
מאצד. דון באצרה.
רצח מתנה החומר.

אשר

3.9.90

9.9.90; קב'ת זני מאזידין

הם שלוו הפניה שלי הוא משרת אצד - קמס יוניון
לחק הוצרה צורחם חיצוניים, ושל מתנה

בס"ד, ט"ז בתמוז התש"ן
9 ביולי 1990

לכבוד
מר דן מרידור
שר המשפטים
ירושלים

שלום רב,

רצ"ב מכתבו של מר יעקב בראון בשם ועד גני מודיעין וזאת
בהמשך וכמוסכם בשיחתנו מן השבוע שעבר.

אודה לך על סיועך לפתרון הבעיה.

בכבוד רב

ח"כ, משה גפני

מס' תיק: _____
מכתח: _____
מס' 12-07-1990
דואר נכנס
לשכת השר
משרד המשפטים

133

10-11-77

בס"ד יב' תמוז תש"נ
תאריך 05.07.90

לכבוד
מר דן מרידור
שר המשפטים
משרד המשפטים
ירושלים

הנדון: זירוז טיפול משפטי - וחשמונאים בני מודיעין
גבעה מערבית מדיה 74/2 בטיפול ועדה לרישום ראשון בית-אל

בעקבות שיחת ח"כ הרב גפני מיום 4.7.90 עם כב' השר הננו פונים בזה
לכבודכם כדלהלן:

אנו מאות משפחות ברוכות ילדים רוכשי הגבעה המערבית נמצאים כמצב בלתי
נסבל זה כעשר שנים היות והמצב המשפטי של האדמה שנקנתה על ידינו טרם
הוסדרה ומחכים בקוצר רוח לרגע שבו יאופשר לעלות על הקרקע באופן חוקי.

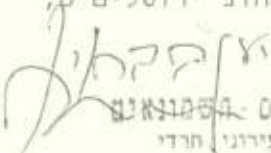
לפני כשנתיים נקטה הממשלה יוזמה להסדרת בעיות הקרקע והכריזה על כל
האזור כקרקע בניהול המדינה - אך על הגבעה המערבי שבו אנו ממוקמים הוגש
ערעור (מלאכותי?) ע"י הערבים, דבר שגרם לסחבת נוספת.

ברצוננו לציין את הרצון הטוב ואת העזרה הרבה לו אנו זוכים מצד מנהלת
הלשכה האזרחי במשרדכם הנכבד הגב' פליאה אלבק, עו"ד.

אחרי מאמצים מרובים - כפי שהובטח - בזמן הקרוב ביותר צריך להיקבע תאריך
ל"קאשף" ועי"ד יתחילו בירור המשפטי של ערעורים הנ"ל.

בעיותינו הנוערת שבגללה אנו פונים עתה לכב' השר היא כדי שכב' יעשה את
כל מה שניתן בכדי לזרז ולקדם ולגמור את הדיונים הנ"ל, ושיתקיימו
דיונים יום יומיים ברצף ללא הפסקה בטיפול חיובי ובזמן קצר, בכדי שנוכל
לממש את זכויותינו ולבוא אל המנוחה ואל הנחלה. בטוחים אנו ביכולת ורצון
כבוד השר לפעול להסדרת מצוקותינו.

בכבוד רב ובתודה מראש
בשם ועד גני מודיעין

בראון יעקב
בני ברק, רחוב ירושלים 8,
51 342

גני מודיעין - חשמונאים
ישוב עירוני חרדי
ישר המשפטים

העתק: להרב גפני ח"כ
לגב' פליאה אלבק, עו"ד

מכ-1087-16

הרמז המסתובב

המספר
המסתובב

המספר
המסתובב

המספר
המסתובב

233

המספר
המסתובב

המספר
המסתובב

Ե Ե Լ Ը Ե

ՀՊԵՄ ԷՄԼ
ԱՄԼԼ ԷԱՊԳՈՒՈ

התאחדות העובדים
במחלקת המשפטים

מדינת ישראל

משרד המשפטים

מספר תעודת זהות: 15959
תאריך: 13-08-1990
מספר: 15/1390/209

ירושלים, כא' באב התש"ן
12 באוגוסט 1990

מספרנו: 15/1390/209

דחוף

- אל: 1. היועץ המשפטי למשרד החינוך
- ראש המועצה האזורית מטה בנימין

הנדון: מוסדות חינוך בישוב חשמונאים

אני חוזרת ומפנה תשומת לבכם לכך שעל הישוב חשמונאים יש החלטת ממשלה שבשלב ראשון תיבנה שכונה "דתית חרדית" בת 450 יחידות דיור, ולפיכך יש לספק בשלב ראשון מוסדות לימוד חובה בהתאם לחינוך הדתי חרדי. כל רשויות המדינה והרשות המקומית כפופות להחלטה זאת, שהיא החלטת ממשלה.

כפשרה בלבד, וכפתרון זמני עד שיאוכלס כל הישוב, ובהתחשב בעובדה שהאוכלוסיה החרדית שרכשה את 450 המגרשים הראשונים לבניה בישוב חלק גדול טרם בנה את ביתו אך ורק משום שטרם ניתן לקבל היתרי בניה במקום, בעוד שאוכלוסיה פחות חרדית בנתה מספר גדול של בתים ללא קבלת היתרי בניה, נעשה הסכם בין נציגויות כל המתישבים במקום, לפיו בשלב ראשון יוקם בית ספר פחות חרדי מאשר החינוך החרדי ממש, ואשר כל פעולתו - צביונו, תכנית הלימודים שלו, המורים שימונו בו וכדומה, ייקבעו מראש על ידי הרב קוק, ושלאורך כך כל שאלה תופנה אל הרב קוק במשותף על ידי נציגי גני מודיעין ורמת מודיעין.

רצ"ב העתק החלטת הממשלה והעתק ההסכם על בתי הספר.

כל ירידה ברמת הדתיות מן הצביון והפירוט שיקבעו בדרך המפורטת לעיל - אינה עומדת בהתאם להחלטת הממשלה לפיה בשלב ראשון חייבים להקים שכונה דתית חרדית.

לאור העובדה שמשרד החינוך והרשויות המקומיות מספקים מוסדות חינוך רק בישובים מוכרים ובהתאם להחלטות הממשלה - על משרד החינוך והתרבות ועל המועצה האזורית מטה בנימין להקפיד על כך שבית הספר הראשון שיוקם בישוב חשמונאים, ושיהיו בו כל כתות הלימוד לפחות לגילאי לימוד חובה - יהיה בית ספר דתי חרדי שיעמוד לפחות בכל דרישות הדתיות כמפורט בהסכם שנעשה בין רמת מודיעין לגני מודיעין כמפורט לעיל.

מדינת ישראל
משרד המשפטים

תשומת לבכם מופנית לכך שכל מי שגר בישוב חשמונאים כיום ואינו חתום על התחייבות לסעיף חינוך בהתאם למפורט לעיל - גר שם כמשיג גבול ובהעדר זכויות לקרקע יש להניח שאם בנה במקום בנה גם בלי היתר בניה, וכל נוכחותו במקום הינה בעבירה פלילית ואין לספק לו שירותים ציבוריים בכלל, ובפרט לא שירותי לימוד חובה.

ב ב ר כ ה
פליאה אלבק

מנהלת המחלקה האזרחית
של פרקליטות המדינה

- העתק: 1. שר הפנים
2. שר החינוך והתרבות
3. שר המשפטים
4. הרב גפני, סגן שר הדתות, משרד הדתות
5. הועד המקומי - חשמונאים
6. קמ"ט אפוטרופוס, יו"ש
7. עו"ד דניאל קרמר, רח' רמב"ן 57, ירושלים
8. היועץ המשפטי, יו"ש
9. רע"נ דבל"א מפצ"ר
10. רע"נ תשתית, תפ"ש

אישור להקים 5 יישובים בבניה פרטית
ביהודה ובשומרון

הת/26

סגן שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ש. ארליך, מ. נסים,
מ. צפורי; וה"ה מ. דקל, ר. ויץ, א. בראון,
מ. שמיר, י. מרגלית, מ. דרובלס וא. אביחי.

מחליטים במסגרת מדיניות הממשלה
ומכח החלטה מס. הת/26 של הועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית,
מהיום, לאשר הקמתם של יישובים בבניה פרטית,
ביהודה ובשומרון כמפורט להלן:-

ד. בני מודיעין:-

- (1) היישוב יוקם על שטח של 470 דונם קרקע פרטית בנ.צ. 15151486;
- (2) החברה המקימה את היישוב תהיה החברה לפיתוח שכונות מגורים ביהודה ובשומרון;
- (3) כשלב א' של החכנון תוקם שכונה דתית-חרדית שחלול 450 יחידות דיור;

89/11/30
כ"ג סדר השנה

מוסבם על צדג תושגי הספעה המכמות
ש אני מוזיעוק, כי מוסבם המינוק אושר וקמו
בשק צב ושתיבו מקמיה אכפונה מקצבות אצק
המינוק הממלכתי-צמ' תוכני ניקוחק ש מוסבם
המינוק, טובן הלימוזיק בהק ואופייק ייקבצ על
יצי הרכ שמה הבהן קוק מוסבם כי כל
פניה אש הרכ קוק ממקצ על יצי (ציואר
מסופת ש כמח-מוזיעוק והספעה המכמות ש
אני-מוזיעוק.

באמר לעול שו יגיה משוק אפסוע בצבות
ש מתיישגי הספעה המכמות וואו המעבוק לקב'
הרכה אקמת מסכות מינוק המכמות המינוק
העצמתי.

כמו כן, אין באמר לעול כפי אפסוע בצבות
ש מתיישגי הספעה המכמות וואו המעבוק
למינוט כמח אקמת מוסבם מינוק קשבת
המואמיק את האופי הנתי מרבי כמתייה ממלכת
הממשלה.

ולכאיה באו על התקו

יעקב אלפנט - יוז העמתי הממוזיעוק - יוקי

כיונה ארם צ

צביק תכויק חמס - מיז

שמאון כיון -
הרב אכשו קינט -
עוז אפס -

המאיר ארעל קפס קפס קפס - אפס קפס קפס

הממלכתי

ימים: אפר. שמואל - דו"ר
זכרון - דו"ר

מחברת "א": אופק
בראש
כח
וינסל
מ. ג'מון - דו"ר

ואז על מולד: זכור דודים
המסרם כתי

המסרם שמואל
הרב ושלם בקציון

הרב מינקו: הרב קרן

הרב קרן יצחק
הרב מינקו קרן

שמואל יהודה
זכרון

המסרם זק:

זכרון
הרב קרן
שמואל